

Európska
komisia

JAR 2015 ▶ Č. 52

panorama

inforegio

▶ Podanie pomocnej ruky pri dosahovaní cieľov politiky súdržnosti

Pracovná skupina sa zameriava na priority
v rámci investícií a implementácie

- ▶ fi-compass
- ▶ 40. výročie EFRR
- ▶ Podpora spolupráce regionálnej politiky s Latinskou Amerikou

Regionálnu
a mestskú
politikú

► **ÚVODNÍK** 3
Corina Crețuová, európska komisárka pre regionálnu politiku

TÉMA
► **IMPLEMENTAČNÁ PRACOVNÁ SKUPINA** 4-6

► **RUMUNSKO OSLAUJE ÚSPECHY ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮV** 7

► **INVESTIČNÝ PLÁN PRE EURÓPU** 8-11

INTERVIEW
► **SLOVINSKO** 12-13

Alenka Smerkoljová, ministerka zodpovedná za rozvoj, strategické projekty a súdržnosť

► **NEMECKO** 14-15

Rainer Baake, štátny tajomník, Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky

► **NORD-PAS DE CALAIS, FRANCÚZSKO** 16-17

Daniel Percheron, predseda regionálnej rady

► **DOLNÉ SLIEZSKO, POĽSKO** 18-19

Maršalek Cezary Przybylski

► **EFRR OSLAUJE 40 ROKOV** 20-21

► **KOMISÁRKA CREȚUOVÁ CESTUJE A KOMUNIKUJE** 22-23

► **MAPY** 24-25

Index stratégie Európa 2020, rok 2012
Zmena indexu stratégie Európa 2020, roky 2010–2012

► **PODPORA EÚ PRE NAJVZDIALENEJŠIE REGIÓNY** 26-27

► **PROŠIROVANIE SKÚSENOSTÍ EURÓPSKEHO REGIONÁLNEHO ROZVOJA DO LATINSKEJ AMERIKY** 28-31

► **Hovorím v mene regionálnej politiky** 32

► **PLÁNY HODNOTENIA** 33

► **NAJNOVŠIE SPRÁVY V SKRATKE** 34-35

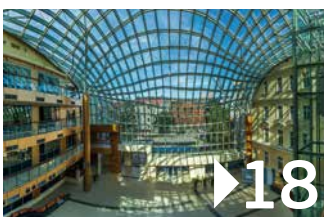
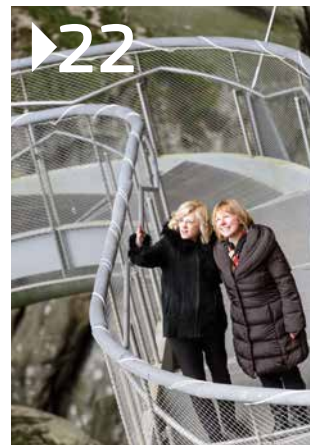
► **PROJEKTY** 36-39

Príklady projektov z Estónska, Švédska, Maďarska a Slovinska

► **PROGRAM** 40

Titulná strana: Corina Crețuová pri návšteve pamätníka Mémorial ACTe v Guadeloupe.

Fotografie (strany):

Titulná strana: © Európska komisia
Strana 2: Mémorial ACTe © aeroworx
Strany 3, 4–5, 7, 8, 20–21, 22–23, 34–35: © Európska komisia
Strany 10–11: © Európska investičná banka
Strana 12: © Janez Kotar
Strana 13: © David Lotric
Strana 14: © BMWi
Strana 15: © Informačná kancelária Európskeho parlamentu v Nemecku
Strana 16: © D. Bokalo/Conseil Régional Nord-Pas de Calais
Strana 17: © François Lo Presti/Conseil Régional Nord-Pas de Calais
Strany 18–19: © Úrad maršalka vojvodstva Dolné Sliezsko
Strana 27: vľavo: Mémorial ACTe © aeroworx, vpravo: © Bruno Michaux-Vignes
Strana 29: © David Mangurian
Strana 30: vodopády Iguazú © AEBR, 2012
Strana 31: © AEBR, 2013
Strana 32: © Európsky parlament/Pietro Naj-Oleari
Strany 36–37: © Enterprise Estonia, preukaz totožnosti prezidenta Obamu © Sander Retel
Strana 38: © Regionálna rada okresu Kalmar
Strana 39: © Regionálna rozvojová agentúra Mura

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine a nemčine na recyklovanom papieri. Je dostupný v 22 jazykoch EÚ na adrese http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/information/publications/panorama-magazine/

Obsah tohto vydania bol uzavretý v marci 2015.

PRÁVNE UPOZORNENIE

Európska komisia ani žiadna osoba konajúca v jej mene nenesú zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii ani za chyby, ktoré sa môžu objaviť napriek dôslednej príprave a kontrole. Obsah tejto publikácie nemusí nevyhnutne odrážať stanovisko alebo názory Európskej komisie.

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2015

Reprodukcia povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

Na použitie/reprodukciiu materiálu tretích strán chráneného autorskými právami, ktorý je tak označený, je potrebné získať povolenie od vlastníka (vlastníkov) autorských práv.

▶ ÚVODNÍK

Corina Crețuová
Európska komisárka
pre regionálnu politiku

Moje prvé mesiace v úrade komisárky pre regionálnu politiku boli hektické, ale vzrušujúce. Prioritou boli stretnutia so zainteresovanými stranami a partnermi v rámci Európy, aby som sa uistila, že naša reformovaná politika je dobre nasmerovaná a uplatňovaná tak, aby ľudia pociťovali jej prínosy. Cestovala som do mnohých regiónov, dokonca až do Guadeloupe, jedného z najvzdialenejších regiónov EÚ, aby som mohla pochopiť situáciu a problémy z prvej ruky a zároveň si vytvoriť osobné kontakty s kľúčovými hráčmi.

Zlepšovanie investovania a správy fondov

Je zjavné, že pri investovaní a správe finančných prostriedkov EÚ by bez silných a účinných miestnych a vnútroštátnych správ bola ohrozená skutočná hodnota našich fondov politiky súdržnosti. Preto to od prevzatia úradu bolo prioritou pre mňa i môj tím. Úspešne sme uviedli do činnosti pracovnú skupinu pre lepšie vykonávanie politiky súdržnosti, aby sme mnohým krajinám pomohli účinnejšie využívať dostupnú podporu EŠIF. Vytvorili sa špecializované akčné tímy, ktoré majú zaistiť, aby sa zostávajúce finančné prostriedky na obdobie 2007–2013 investovali a nasmerovali na správne programy a projekty.

V niektorých krajinách sme sa zamerali aj na rozvoj administratívnej kapacity na realizáciu programov v období 2014–2020. Patrí sem budovanie inštitúcií, zdieľanie zručností a technická pomoc, pre ktoré je k dispozícii 4,8 miliardy EUR. Naším cieľom je propagovať modely osvedčených postupov a podať pomocnú ruku tam, kde môžeme, a zároveň sa uistiť, že plány, ktoré sme schválili, premeníme na konkrétne projekty v praxi prostredníctvom strategického plánovania a dostatočnej kapacity na správu investícií.

EŠIF a *fi-compass*

Prvoradou prioritou novej Komisie predsedu Junckera je plán na mobilizáciu ďalších investičných fondov pre Európu v minimálnej výške 315 miliárd EUR. Tieto finančné prostriedky,

ktoré sú ponúkané prostredníctvom nového Európskeho fondu pre strategické investície, dokonale dopĺňa naša politika a európske štrukturálne a investičné fondy.

Kľúčovou časťou tohto plánu je radikálny nárast využívania finančných nástrojov a, podľa možnosti, posun od grantov k pôžičkám. Tým môžeme zlepšiť úroveň investícií a stimulovať reálne hospodárstvo. Som veľmi hrdá na náš nový program podpory – *fi-compass* – spustený v januári, ktorý poskytuje pomoc a poradenské služby riadiacim orgánom a iným zainteresovaným stranám v oblasti využívania finančných nástrojov. Program *fi-compass*, ktorý založila Komisia spolu s Európskou investičnou bankou, poskytne praktické know-how a nástroje na vzdelávanie. Medzi ne budú patriť príručky postupov, prehľady rýchlych odkazov, moduly elektronického vzdelávania, osobné školiace semináre a podujatia zamerané na vytváranie sietí.

Operačné programy

Schvaľovanie jednotlivých operačných programov pre členské štáty dosiahlo výrazný pokrok. Na rozpočtové obdobie 2014–2020 sa dosiaľ schválilo viac ako 260 programov politiky súdržnosti v hodnote viac ako 256 miliárd EUR. Na konci budeme mať takmer 390 programov s rozpočtom viac ako 351 miliárd EUR, čo potvrdzuje, že fondy politiky súdržnosti EÚ sú hlavným nástrojom investícií EÚ.

Tieto programy sú nanajvýš strategické a zamerané na výsledky viac ako kedykoľvek predtým. Budú riešiť najpálčivejšie problémy Európy a jej občanov: chudobu a nezamestnanosť, energetickú závislosť a zmenu klímy, potrebu inovácií a väčšej konkurencieschopnosti. Najdôležitejšie však je to, že budú mať hmatateľné prínosy pre každodenný život občanov Európy.

► PRACOVNÁ SKUPINA PRE LEPŠIE VYKONÁVANIE POLITIKY SÚDRŽNOSTI A VYLEPŠENÉ INVESTIČNÉ INICIATÍVY ZAČÍNAJÚ FUNGOVAŤ

Bez silnej a účinnej verejnej správy nemožno zaručiť úspech programov a projektov politiky súdržnosti v členských štátoch a regiónoch. Preto posilnenie administratívnej kapacity a lepšie investovanie a správa sú teraz veľmi dôležité pre politiku súdržnosti EÚ v rokoch 2014–2020. Pre Európsku komisiu je to prioritná oblasť činnosti pri spúšťaní nových programov, ale aj pri uzatváraní projektov a programov z predchádzajúceho obdobia 2007–2013. Ako poznamenáva Corina Crețuová vo svojom úvodníku, neschopnosť využiť tieto finančné prostriedky a dobre ich investovať a riadiť by bola nevyužitou príležitosťou samotných občanov ťažiť z výhod politiky súdržnosti EÚ.

Keď sa komisárka Crețuová ujala úradu v novembri 2014, iniciatíva pomôcť členským štátom a regiónom lepšie využívať finančné prostriedky politiky súdržnosti bola jednou z jej prvých činností. Spustenie pracovnej skupiny pre lepšie vykonávanie politiky súdržnosti sa považovalo za spôsob, ako pomôcť mnohým krajinám, ktoré zúfalo potrebovali investície, reálne investovať a využiť dostupné financie účinnejšie ako predtým. V mnohých prípadoch je táto neschopnosť priamo spojená s nedostatočnou administratívnou kapacitou.

Širšia iniciatíva na zlepšenie spôsobu, akým sa finančné prostriedky politiky súdržnosti investujú a riadia, v podstate zahŕňa štvorbodový prístup:

- Prostredníctvom špecializovaných akčných tímov sa pracovná skupina zameria najskôr na **využitie zostávajúcich finančných prostriedkov na obdobie 2007–2013** a pomoc pri zabezpečení ich nasmerovania na správne programy a projekty.

- ▶ Dôraz na **budovanie kapacity pre programy v období 2014–2020**, a to prostredníctvom ponaučení získaných v rámci pracovnej skupiny i prostredníctvom rôznych opatrení, ako je budovanie inštitúcií, školenia, zdieľanie skúseností, vzájomné výmeny a technická pomoc. V tomto programovom období je na ne pre členské štáty k dispozícii 4,8 miliardy EUR.
- ▶ Okrem toho Komisia podnikne viacero krokov zameraných na zisťovanie toho, prečo **pomaly rastúce regióny**, ktoré dostali značné investície v rámci politiky súdržnosti, stále zaostávajú.
- ▶ Vytvorila tiež skupinu odborníkov na nezávislé **hodnotenie úsilia členských štátov o zjednodušenie využívania fondov EÚ** – nasledovať budú odporúčania na dosiahnutie možných zlepšení.

Pracovná skupina pre lepšie vykonávanie politiky súdržnosti bola vytvorená s cieľom pomôcť niektorým krajinám, ktoré

mali starosti so svojimi kapacitami v oblasti plánovania a investícií. Jednou časťou tejto výzvy je schopnosť účinne použiť prostriedky na projekty, na ktoré už boli vyčlenené v programovom období 2007–2013, a zabezpečiť presmerovanie časti finančných prostriedkov, ktoré sú stále k dispozícii, na správny typ projektov. Má to významné dôsledky aj pre nové programy obdobia 2014–2020.

Čerpanie fondov

Pozornosť pracovnej skupiny sa zameriava na krajiny, ktorých miery čerpania prostriedkov sú výrazne pod priemerom EÚ, t. j. menej ako 60 %, zatiaľ čo priemer EÚ v čase vytvorenia pracovnej skupiny bol 72 %. Situácia môže viesť k „zrušeniu záväzkov“. To značí definitívnu stratu finančných prostriedkov, ktoré boli vyčlenené pre členské štáty na obdobie 2007–2013.

▶ Corina Crețuová spúšťa systém TAIEX REGIO PEER 2 PEER 24. marca v Bruseli. Platforma umožní verejným orgánom výmenu odborných skúseností a osvedčených postupov v rámci celej Európy a ešte viac zlepšiť využitie a riadenie finančných prostriedkov EÚ.

Ôsmimi dotknutými krajinami sú Česká republika, Slovensko, Chorvátsko, Slovinsko, Rumunsko, Bulharsko, Taliansko a Maďarsko. Prvým krokom pracovnej skupiny bolo prevzatie materiálov a analýza situácie v jednotlivých krajinách. Niektoré krajiny majú problémy a meškajú s implementáciou hlavných projektov v rámci infraštruktúry, zvlášť v oblasti životného prostredia a dopravy. Iné viac doplácajú na celkový nedostatok administratívnych kapacít, ako aj problémy so štruktúrou a riadením. Ako však vyplýva z ich podstaty, riešenie druhej skupiny problémov má dlhodobejšiu perspektívu a nemusí krátkodobo priniesť viditeľné výsledky.

Pracovná skupina je zodpovedná za vytvorenie akčných plánov pre jednotlivé dotknuté členské štáty alebo prehodnotenie existujúcich plánov, ak sú už vytvorené. Tento proces zabezpečí výmenu skúseností a rozšírenie osvedčených postupov medzi účastníkmi. To predstavuje kľúčový prvok prístupu Komisie – nie ukazovať prstom a obviňovať, ale podporovať modely osvedčených postupov a podať pomocnú ruku. Niekoľko akčných plánov je už dokončených. Komisárka ich schválila a do konca apríla 2015 by sa všetky mali začať realizovať.

Technická pomoc

Činnosť pracovnej skupiny mnohými spôsobmi uľahčia úzko prepojené opatrenia alebo iniciatívy. Ďalšiu pomoc by mohlo predstavovať výraznejšie využívanie nástrojov finančného inžinierstva, čo by mohlo zabezpečiť väčšiu pružnosť.

Činnosť v rámci budovania administratívnej kapacity by tiež mohla byť posilnená, zvlášť so zreteľom na zlepšenie implementácie v období 2014–2020. Členským štátom sa odporúča využívať rozpočet technickej pomoci účinnejšie a zacielennejšie na posilnenie ich administratívnej kapacity s cieľom lepšie riadiť programy a projekty.

Okrem toho Komisia využíva svoju technickú pomoc na vývoj iniciatív, ktorých cieľom je pomáhať členským štátom v úsilí o budovanie kapacít. Napríklad Kompetenčné centrum pre budovanie administratívnej kapacity Generálneho riaditeľstva pre regionálnu a mestskú politiku zorganizovalo sériu školení pre odborníkov z členských štátov, ktoré boli zamerané na nové regulačné požiadavky obdobia 2014–2020 a prevenciu podvodov (**pozrite si časopis *Panorama* č. 51**). Momentálne pracujú na ďalšej iniciatíve na budovanie kapacít. Je to schéma „nadväzovania kontaktov“ s názvom TAIX-REGIO PEER 2 PEER, ktorá uľahčí výmenu skúseností medzi predstaviteľmi verejného sektora zaoberajúcimi sa riadením fondov v jednotlivých členských štátoch. „Pakty integrity“ sú ďalším zaujímavým projektom, ktorý bol nedávno spustený v spolupráci s organizáciou Transparency International a zameriava sa na uľahčenie realizácie postupov dobrého riadenia v projektoch spolufinancovaných Európskou úniou.

Prístupy šité na mieru

Od zabezpečenia transparentných postupov pri verejnom obstarávaní po uľahčenie výmen odborníkov z rozličných členských štátov patria tieto rozličné prístupy k ucelenému, a predsa individuálnemu, prístupu Európskej komisie, ktorého cieľom je poskytovať potrebnú pomoc, aby sa investície rozvíjali a realizovali v prospech občanov.

Vo všetkých dotknutých členských štátoch sa už prejavilo značné úsilie o riešenie oneskorení a prekážok pre plynulé a účinné investície z fondov EÚ. Patria sem napríklad iniciatívy v spolupráci s útvarmi Komisie v rámci vytvárania vnútroštátnych a regionálnych akčných plánov na podrobnejšie monitorovanie a riešenie oneskorení. Rozsah iniciatív sa výrazne rozšíril v prípade Rumunska a Talianska a priniesol výrazné výsledky, najmä prostredníctvom zvýšenia miery finančného plnenia a urýchlením fyzickej realizácie projektov v praxi. Starostlivé preprogramovanie v prakticky každom dotknutom členskom štáte tiež umožnilo presun finančných prostriedkov tam, kde môžu priniesť najviac úžitku. Sú to najmä prioritné oblasti životného prostredia (odpad a voda) a dopravy (osobitne železničnej).

Možnosť prechodnej etapy bola zavedená ako preklenie medzi dvoma programovými obdobiami a bude predstavovať ďalší nápomocný prvok, ktorý sa bude široko využívať v členských štátoch čeliacich problémom s implementáciou. Členské štáty získajú podporu so zreteľom na konkrétne spôsoby, ako presne využiť tento postup prostredníctvom činnosti pracovnej skupiny.

Toto úsilie o preprogramovanie ušetrilo zhruba 10 miliárd EUR z fondov, ktoré boli ohrozené zrušením záväzku v rokoch 2013 alebo 2014.

Z dlhodobého a strednodobého hľadiska bude poskytnutie finančných prostriedkov EÚ pre ľudí závisieť od toho, ako sa krajiny vložia do opatrení na zlepšenie administratívnej kapacity a modernizácie svojej verejnej správy. Komisia napomôže prostredníctvom európskych štrukturálnych a investičných fondov, ako aj formou praktickej podpory, ale bude vyžadovať politický záväzok nielen podstúpiť štrukturálne reformy, ale v niektorých prípadoch aj zmenu kultúry.

VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/policy/how/improving-investment/

► „Galavečer štruktúrálnych fondov“ zorganizovalo Zastúpenie Európskej komisie v Rumunsku a organizácia Structural Consulting Group.

► RUMUNSKO OSLAVUJE ÚSPECHY ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮ

Zhruba 30 rumunských projektov financovaných zo štruktúrálnych fondov EÚ v období 2007–2013 prijalo ocenenia na slávnostnom podujatí v Bukurešti.

Rumunský „galavečer štruktúrálnych fondov“ sa konal v Bukurešti v decembri 2014 ako odmena a ocenenie úsilia tých, ktorí spustili a realizovali úspešné projekty v krajine financované cez štrukturálne fondy.

Ceny na podujatí odovzdával podpredseda Európskej komisie pre zamestnanosť, hospodársky rast, investície a konkurencieschopnosť **Jyrki Katainen** a európska komisárka pre regionálnu politiku **Corina Crețuovă**.

Galavečer štruktúrálnych fondov ukončil sériu siedmich regionálnych konferencií organizovaných v roku 2014 s mottom „Reštart motora pomocou regionálneho rozvoja cez štrukturálne fondy“. Táto séria konferencií, ktorú organizovalo Zastúpenie EÚ v Rumunsku, začala so zameriavaním pozornosti na vytváranie úspešných projektov a skúseností s využívaním štruktúrálnych fondov. Tým podporila osvedčené

postupy pri využívaní európskych fondov a spropagovala dobre vykonanú prácu.

Súťaž prilákala viac ako 100 zúčastnených a bola rozdelená do desiatich kategórií: vzdelávanie, sociálne začleňovanie, používateľsky prístupná správa, úspešné iniciatívy súkromného sektora, cestovný ruch, inovačné technológie, udržateľný rozvoj, vidiecka alebo mestská infraštruktúra, poľnohospodárstvo a rybníctvo, projekty financované z „alternatívnych“ zdrojov.

Keďže nastupuje finančné obdobie 2014–2020, galavečer sa konal v príhodnom čase. Vysoké ocenenie úspešných projektov môže teraz spustiť reťazovú reakciu a v budúcnosti priniesť kvalitnejšie čerpanie európskych fondov. Model možno použiť aj v iných členských štátoch na zdôraznenie osvedčených postupov.

► VIAC INFORMÁCIÍ
www.fonduri-structurale.ro
www.proiecte-structurale.ro

▶ INVESTIČNÝ PLÁN PRE EURÓPU A EŠIF

Európska komisia ohlásila Investičný plán pre Európu ku koncu roka 2014 ako svoju prioritu⁽¹⁾. Cieľom je stimulovať ďalšie investície do európskeho hospodárstva na podporu rastu a vytvárania pracovných miest vďaka mobilizácii dodatočných investícií vo výške minimálne 315 miliárd EUR a na štrukturálnu zmenu vynakladania verejných financií otvorením nových investícií.

Dodatočné financovanie rizika sa zabezpečí cez prvý pilier – Európsky fond pre strategické investície (EFSI). V druhom pilieri ide o realizáciu investícií v reálnom hospodárstve s lepošou technickou pomocou. K tomu sa musí pridať séria opatrení na odstránenie investičných prekážok a na vytvorenie skutočného jednotného trhu – tretí pilier.

Zdroje EFSI by mali dopĺňať európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF). Existuje možnosť kombinovať zdroje finančných prostriedkov na úrovni jednotlivých projektov, v rámci ktorých môže byť časť financovaná z EŠIF a druhá časť podporená z EFSI. Na kombinovanie fondov sa príjmu radiace opatrenia.

Aká je úloha EŠIF v Investičnom pláne pre Európu?

V období 2014–2020 je pre členské štáty a ich regióny z EŠIF k dispozícii suma vo výške približne 450 miliárd EUR. Kombinácia politiky súdržnosti, rozvoja vidieka a námornej politiky predstavuje najväčšiu oblasť investícií EÚ do inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Programy EŠIF významne prispievajú k cieľom Investičného plánu a záväzok členských štátov účinnejšie využívať EŠIF je doplnkovým prvkom tohto plánu. Zámerom je pretvoriť EŠIF tak, aby využívali viac verejných, ale najmä súkromných, finančných prostriedkov vďaka posilneniu využívania finančných nástrojov.

Aké sú finančné nástroje EŠIF?

Členským štátom a regiónom sa odporúča využívať finančné nástroje ako účinný a udržateľný spôsob poskytovania podpory zacielenej na priority programu spolufinancovaného

prostredníctvom EŠIF. Finančné nástroje sú vhodné pre finančne životaschopné projekty, t. j. tie, pri ktorých sa očakáva, že vytvoria dostatok príjmov alebo ušetrených prostriedkov na vyplatenie prijatej podpory.

Finančné nástroje majú aspoň štyri hlavné výhody v porovnaní s tradičnými grantmi.

- ▶ S rovnakým rozpočtom **možno získať oveľa viac finančných prostriedkov** (pákový efekt).
- ▶ Keďže finančné nástroje obvyčajne zahŕňajú súkromných činiteľov (banky alebo spoločnosti), obsahujú **vnútorný stimul na hospodársku životaschopnosť podporenej investície**.
- ▶ Vďaka svojmu obehovému charakteru sú finančné nástroje **prístupné aj po skončení programového obdobia**.
- ▶ Sú tiež flexibilné a môžu poskytnúť **podporu vo forme, ktorá je pre investíciu najvhodnejšia** (ako sa uvádza nižšie).

Príklady finančných nástrojov

▶ **PÔŽIČKY** sa poskytujú firmám alebo jednotlivcom a musia byť splatené v súlade s vopred určeným harmonogramom. Dotované pôžičky sa používajú, keď banky nie sú ochotné požičiavať alebo ponúknuť lepšie podmienky financovania (napr. nižší úrok, dlhšia doba splácania alebo nižšie požiadavky na zábezpeku).

▶ **ESTÓNSKO** Systém pôžičiek financovaný prostredníctvom EFRR podporil dosiahnutie moderných štandardov v 619 obytných budovách s viac ako 22 000 samostatnými bytmi prostredníctvom renovácie, pričom sa dosiahla úspora energie a zlepšilo sa životné prostredie obyvateľov.

▶ **MIKROÚVERY** sú malé pôžičky pre ľudí a veľmi malé podniky, ktoré často nemajú prístup k finančným službám. Poskytujú sa zvyčajne na krátku výpožičnú dobu a vyžaduje sa pri nich nízka alebo žiadna zábezpeka.

▶ **MAD'ARSKO** Kombinovaný systém mikroúverov a grantov financovaný prostredníctvom EFRR zlepšil situáciu viac ako 9 000 rastúcich mikropodnikov vďaka zlepšeniu ich prístupu k finančným zdrojom.

▶ **ZÁRUKY** poskytujú istotu, že ak dlžník nezaplatí pôžičku, kapitál sa veriteľovi vráti čiastočne alebo v plnej miere.

▶ **RUMUNSKO** Systém záruk financovaný prostredníctvom EFRR poskytol záruky viac ako 694 príjemcom (farmárom a vidieckym malým a stredným podnikom), aby im pomohol zlepšiť ich

(1) Investičný plán pre Európu [COM(2014) 903 v konečnom znení].

AKO FUNGUJÚ FINANČNÉ NÁSTROJE EŠIF?

FINANČNÉ PROSTRIEDKY EÚ PRE REGIÓNY A KRAJINY ...

Vyčlenia sa finančné
prostriedky EÚ ...

... pre krajiny a regióny ...

... ktoré vyhodnotia
finančnú tržninu ...

... NA INVESTÍCIE DO ČINNOSTÍ ...

... v rámci pôžičiek,
imania a záruk ...

... pridelia finančné prostriedky
finančným inštitúciám ...

... a vytvoria investičnú
stratégiu ...

... KTORÉ SPLATIA FINANČNÉ PROSTRIEDKY A MOŽNO ICH ZNOVA POUŽIŤ ...

... investovania do ľudí
a podnikov ...

... ktoré rastú a splatia
finančné prostriedky ...

... aby sa mohli znova
investovať.

spôsoby výroby a ochrániť a zveladiť životné prostredie. Pomohol tak doteraz vytvoriť alebo udržať 10200 pracovných miest.

► **NÁSTROJE VLASTNÉHO IMANIA** zahŕňajú investovanie kapitálu do firmy výmenou za úplné alebo čiastočné vlastníctvo danej firmy. Kapitálový investor môže prevziať časť riadenia firmy a podieľať sa na jej zisku. Medzi nástroje patrí rizikový kapitál (niekedy nazývaný aj rozvojový kapitál), počiatkový kapitál a štartovací kapitál. Návratnosť závisí od rastu a ziskovosti podnikania.

NEMECKO Nástroj rizikového kapitálu financovaný prostredníctvom EFRR investoval do 45 mladých spoločností v Sasku, aby im pomohol prekonať ťažkú začiatkovú fázu a podporil ich rast, čím im umožnil využiť inovatívne myšlienky a technológie. Pomohol tak vytvoriť alebo udržať viac ako 450 pracovných miest.

Ako fungujú finančné nástroje EŠIF?

Pred vyčlenením finančných prostriedkov na finančný nástroj musia riadiace orgány vyhodnotiť, aké sú potreby, aké sú ich príčiny a kto je adresát. Región môže mať napríklad firmy,

ktoré sa zaoberajú špičkovou technológiou a nemajú prístup k bežnej finančnej podpore z bánk, pretože ich projekty sú príliš rizikové. Môžu to byť tiež veľmi malé firmy a podniky, ktoré nemôžu dostať pôžičku, keďže nemajú v banke žiadne záznamy alebo nemôžu ponúknuť žiadnu zábezpeku. Na základe dôkladného vyhodnotenia potrieb možno zriadiť jeden alebo viac finančných nástrojov.

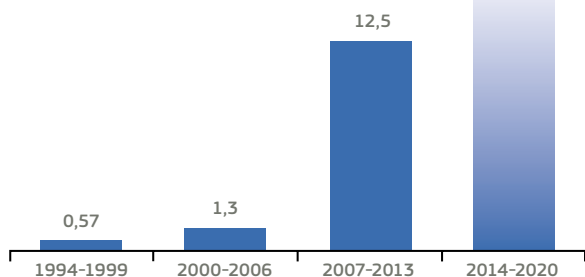
Finančné nástroje zvyčajne spravujú finančné inštitúcie vnútroštátnej alebo regionálnej úrovne (napríklad banky), ktoré boli vybraté a poverené riadením finančných nástrojov v mene riadiaceho orgánu. Finančné nástroje, ktoré využívajú finančné prostriedky EŠIF, sa tak poskytujú v rámci regiónu alebo lokality cez inštitúcie, ktoré sú konečným príjemcom podpory už známe.

Podpora pre regióny EÚ na intenzívnejšie a lepšie využívanie finančných nástrojov EŠIF

V posledných rokoch sa finančné nástroje v rámci programov EFRR a ESF výrazne rozrástli: geograficky, finančne

a tiež z pohľadu odvetví. V kontexte Investičného plánu pre Európu sa očakáva, že sumy v rokoch 2014–2020 porastú ešte viac. Celkovým cieľom je viac ako zdvojnásobenie využívania finančných nástrojov.

PRÍSPEVKY PROGRAMOV K FINANČNÝM NÁSTROJOM (MILIARDY EUR)

Pevný a konkrétnejší legislatívny rámec

Snaha o výraznejšie využívanie finančných nástrojov je podporovaná legislatívnym rámcom, ktorý rozširuje ich využitie na všetky typy programov EŠIF (vnútroštátne, regionálne, nadnárodné a cezhraničné) a na všetkých jedenást tematických cieľov EŠIF. Pre riadiace orgány je k dispozícii aj viac možností realizácie, ako napríklad tzv. „štandardné“ finančné nástroje, ktoré ponúkajú štandardné zmluvné podmienky.

Oveľa dôslednejší a špecifickejší právny rámec tiež reaguje na nedostatky legislatívy platnej pre roky 2007–2013, ktorá bola miestami príliš nejasná a priniesla istý negatívny vývoj, ako napríklad „odložené“ finančné prostriedky v holdingových fondoch, ktoré obchádzali pravidlá pre obdobie oprávnenosti bez toho, aby sa dostali do reálneho hospodárstva. Teraz sa uplatňujú nové zabezpečovacie ustanovenia: povinné hodnotenie *ex ante* má zabezpečiť, aby sa finančné nástroje vytvárali len tam, kde sú potrebné, postupné vyplácanie zabezpečí ďalšiu likviditu len v prípade, že predchádzajúce zdroje sa investovali do reálneho hospodárstva, a odmeny za riadenie na základe výkonnosti ešte viac stimulujú manažérov k čo najskoršiemu dosiahnutiu cieľa.

Technická pomoc: fi-compass

Pre riadiace orgány a iné zainteresované strany sú k dispozícii pomocné a poradenské služby vďaka novej iniciatíve fi-compass. Majú im pomôcť ťažiť zo všetkých príležitostí,

INICIATÍVA FI-COMPASS SI NASTAVILA KURZ

Iniciatívu fi-compass spustila Európska komisia a Európska investičná banka 19. až 20. januára na verejnej konferencii v Bruseli, ktorá priťahla viac ako 400 riadiacich orgánov, finančných inštitúcií a iných zainteresovaných strán.

Partnerstvo medzi Komisiou a EIB podčiarkol Jyrki Katainen, podpredseda Európskej komisie, a Wilhelm Molterer, podpredseda Európskej investičnej banky, ktorí vyjadrili svoje spoločné odhodlanie vidieť nárast v rámci finančných nástrojov EŠIF a iniciatívu fi-compass pevne zasadili do kontextu Investičného plánu pre Európu.

Hlavným zámerom bolo zistiť, ako môžu finančné nástroje doplniť využívanie grantov v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Silný dôraz sa kládol na učenie sa z praxe a „priekopníci“ v oblasti finančných nástrojov sa podelili o svoje poznatky a úspechy. Viaceré vnútroštátne a miestne orgány ponúkli prípadové štúdie, ktoré zvýraznili príklady prekonávania administratívnych prekážok, vytvárania dobrých partnerstiev a úspešnú realizáciu z obdobia 2007–2013.

VIAC INFORMÁCIÍ
www.fi-compass.eu

► Jyrki Katainen, podpredseda Európskej komisie, (vpravo) a Wilhelm Molterer, podpredseda Európskej investičnej banky, (vľavo) pri spustení iniciatívy fi-compass.

ktoré ponúkajú finančné nástroje EŠIF. Iniciatíva fi-compass bude tiež dôležitou súčasťou poradenského strediska Investičného plánu pre Európu.

Iniciatívu fi-compass vytvorila Európska komisia v spolupráci s Európskou investičnou bankou. Predstavuje jedinečnú službu pre všetky európske štrukturálne a investičné fondy a pre všetky tematické ciele. Preto nahrádza úspešné iniciatívy technickej pomoci z programového obdobia 2007–2013: iniciatívu JEREMIE zameranú na podniky, iniciatívu JESSICA zameranú na rozvoj miest a iniciatívu JASMINE zameranú na mikrofinancie.

Horizontálny prvok iniciatívy fi-compass

Iniciatíva fi-compass obsahuje horizontálny prvok, ktorý bude progresívne rozvíjať a šíriť poznatky potrebné pri implementácii finančných nástrojov financovaných prostredníctvom EŠIF a ktorý posluží všetkým riadiacim orgánom EŠIF. Je navrhnutý tak, aby naplňal ich potreby tým, že bude poskytovať praktické vedomosti a nástroje vzdelávania, ako sú napríklad príručky postupov, prehľady rýchlych odkazov, moduly elektronického vzdelávania, osobné školiace semináre a podujatia zamerané na vytváranie sietí.

Multiregionálny prvok iniciatívy fi-compass

Iniciatíva fi-compass obsahuje multiregionálny prvok, ktorý na základe výziev na predkladanie ponúk poskytne financovanie EÚ pre projekty z minimálne dvoch riadiacich orgánov v rámci minimálne dvoch členských štátov na hodnotenie možného využitia finančných nástrojov EŠIF, ktoré reagujú na investičnú potrebu spoločnú pre oba regióny. To bude spravidla zahŕňať prípravnú prácu, ako napríklad analýzu trhu a možný návrh finančných nástrojov zvlášť v špecifických tematických oblastiach, ako je začleňovanie Rómov, alebo v kontexte makroregionálnych stratégií. Projekty v rámci multiregionálnej výzvy poskytnú riadiacim orgánom z rozličných členských štátov jedinečnú príležitosť na vzájomnú spoluprácu, ako aj spoluprácu s finančnými inštitúciami, a príležitosť ťažiť zo vzájomného učenia sa.

VIAC INFORMÁCIÍ

Ďalšie podrobnosti o horizontálnom prvku iniciatívy fi-compass možno nájsť v pracovnom programe na rok 2015, ktorý je k dispozícii spolu s novinkami o výzvach na predkladanie ponúk v rámci multiregionálneho prvku iniciatívy fi-compass, na adrese: www.fi-compass.eu

► SLOVINSKO SA ZAMERIAVA NA DLHODOBÝ RAST A ROZVOJ

Panorama hovorí s pani Alenkou Smerkoljovou, ministerkou zodpovednou za rozvoj, strategické projekty a súdržnosť, o prijatí slovinskej partnerskej dohody a operačného programu a o ciele krajiny z pohľadu podpory európskych štrukturálnych a investičných fondov.

► **Ako ste organizovali postup prípravy svojej partnerskej dohody? Aké boli hlavné silné stránky systému?**

Posledné mesiace roka 2014 boli veľmi dynamické pre všetkých, ktorí sa podieľajú na realizácii politiky súdržnosti v Slovinsku. Podľa viacročného finančného rámca 2014–2020 má Slovinsko nárok na 3,2 miliardy EUR alebo 4,1 miliardy EUR vrátane finančných prostriedkov, ktoré sú k dispozícii v rámci politík pre poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo. Som rada, že Slovinsko v spolupráci s príslušnými ministerstvami a Európskou komisiou úspešne ukončilo prípravný proces oboch kľúčových dokumentov, konkrétne partnerskej dohody, ktorá bola schválená na konci októbra, a operačného programu schváleného v strede decembra.

Úrad vlády pre rozvoj a európsku politiku súdržnosti (GODC – Government Office for Development and European Cohesion Policy), ktorý vediem, koordinoval proces prípravy pre oba dokumenty vypracované príslušnými ministerstvami, ako aj inými zainteresovanými stranami, pričom sa neustále prihliadalo na princíp transparentnosti a súlad s dokumentmi stanovenými podľa právnych predpisov EÚ, tzv. *acquis*. Príspevky týkajúce sa konkrétnych sektorov, ktoré patria k implementácii jednotlivých rozvojových politík, pripravili príslušné ministerstvá, pričom aktívne spolupracovali a konzultovali s radami oboch oblastí súdržnosti, ako aj so sociálnymi partnermi, mládežou a predstaviteľmi hospodárskeho sektora a mimovládnych organizácií. Chceli sme sa vyhnúť metódam, ktoré sa používali dovtedy, konkrétne prideleniu kvót ministerstvám a nižším územným celkom. Snažili sme sa tiež zabrániť rozčleňovaniu finančných prostriedkov a v niektorých prípadoch

aj duplicitu opatrení. Verím, že sme boli úspešní v účinnom realizovaní procesu prípravy programov.

► **Do akej miery je dohoda o partnerstve a operačný program výsledkom partnerstva medzi hlavnými zainteresovanými subjektmi (ministerstvami, regiónmi, mestami, podnikmi, akademickou obcou, MVO atď.)?**

Pri vytváraní strategických dokumentov vysokej kvality je nevyhnutná široká spolupráca. Zorganizovali sme verejné diskusie, semináre, konzultácie a 24 návštev regiónov. Na týchto diskusiách sa zúčastnili predstavitelia všetkých kľúčových zainteresovaných strán a niekedy sa vyskytlo aj zopár nezhôd, ale podarilo sa nám naše rozdiely odložiť a zamerať sa na spoločný záujem, konkrétne na to, aby sme čo najskôr umožnili príjemcom prístup k finančným prostriedkom EÚ, a to najmä z toho dôvodu, že finančné prostriedky EÚ momentálne predstavujú jediný zdroj financií na rozvoj. Dokumenty preto odrážajú široký konsenzus, ktorý sme dosiahli v súvislosti s realizáciou politiky súdržnosti EÚ pre obdobie 2014–2020 v Slovinsku.

► **Aké sú Vaše očakávania v súvislosti s koordináciou prípravy piatich fondov? Ako vytvoríte jednotný prístup?**

Môžem bezpochyby povedať, že prijatie dohody o partnerstve ešte viac posilní spoluprácu riadiacich orgánov a poskytne viac príležitostí na integráciu. Zdroje, ktoré sú dostupné v rámci piatich fondov, by sa mali využiť na realizáciu vybraných tematických cieľov. Stanovujeme mechanizmy, ktoré určujú spôsob spolupráce pri implementácii prostriedkov, a veľa úsilia budeme musieť venovať zlepšeniu každodennej spolupráce a výmeny informácií i nápadov na prevádzkovej úrovni.

► **Aké sú hlavné zmeny v operačnom programe v porovnaní s obdobím 2007–2013?**

Prvou úlohou bola zmena nášho zmysľania, teraz musíme zmeniť svoju činnosť – presúvame sa od investícií v infraštruktúre a zameriavame sa viac na projekty, ktoré jasne definujú stratégie, konkrétne ciele a výsledky. To je hlavný rozdiel pri porovnaní programových období 2014–2020 a 2007–2013. Naším

► LUBLJANA, SLOVINSKO: Nové priestory Fakulty chémie a chemickej technológie a Fakulty počítačovej a informačnej vedy posilnili kapacitu na prírodovedecký a technologický výskum.

„Cielom už nebude len prijímať všetky dostupné finančné prostriedky EÚ, ale aj vytvárať dlhodobé výhody a pozitívne výsledky pre Slovinsko.“

► ALENKA SMERKOLJOVÁ – MINISTERKA ZODPOVEDNÁ ZA ROZVOJ, STRATEGICKÉ PROJEKTY A SÚDRŽNOSŤ, SLOVINSKO

cieľom do roku 2023 je spolufinancovať projekty, ktoré zlepšia konkurencieschopnosť hospodárstva Slovinska a prinesú vysokokvalitné a dlhodobé pracovné miesta. V rámci toho plánujeme vykonať niekoľko zmien v oblasti implementácie, konkrétne zavedenie výziev na súťaž, elektronických výziev, kombinácie návratných a nenávratných finančných zdrojov. Zriadiť aj elektronické ústredie, ktoré bude poskytovať všetky relevantné informácie potenciálnym príjemcom. Cielom už nebude len prijímať všetky dostupné finančné prostriedky EÚ, ale aj vytvárať dlhodobé výhody a pozitívne výsledky pre Slovinsko.

► Aké výsledky očakávate na konci sedemročného obdobia?

Doteraz bolo Slovinsko pri čerpaní finančných prostriedkov EÚ úspešné a máme všetky dôvody veriť, že do konca roka 2015 Slovinsko vyčerpá finančné prostriedky na obdobie 2007–2013 v najvyššej možnej miere. Každý región a každá obec Slovinska realizovali aspoň jeden projekt, ktorý bol podporený z EÚ. Počet týchto projektov presahuje 5 000. To je pre nás dostatočný dôvod na optimizmus. V súvislosti s čerpaním

finančných prostriedkov EÚ verím, že pred sebou máme svetlú budúcnosť. Máme potrebné vedomosti a skúsenosti a našou úlohou je tieto vedomosti a skúsenosti ďalej využívať a rozvíjať v rámci programového obdobia 2014–2020. Aktuálnou úlohou všetkých účastníkov v rámci realizácie politiky súdržnosti EÚ je to, aby sme realisticky odhadovali, aké typy projektov sú dôležité pre rozvoj Slovinska. Potrebujeme sa zamerať na prípravu dobre rozvinutých projektov a ich úspešnú realizáciu nielen v zmysle čerpania prostriedkov, ale aj z hľadiska uskutočnenia stanovených cieľov a plánovaných výsledkov. Až keď to všetko dosiahneme, budeme schopní zhodnotiť svoj úspech. Ja v náš úspech verím.

► V čom ste sa poučili pri tejto úlohe a čo by ste urobili inak, keby ste boli vedeli to, čo viete dnes?

Ako viete, Slovinsko počas posledných troch rokov bolo svedkom viacerých zmien vo vláde i iných organizačných zmien, ktoré bezpochyby zabrzdlili prípravu dokumentov. Z pohľadu získaných skúseností by sme k procesu prípravy dokumentov pristupovali systematickejšie a stabilnejšia vládna štruktúra by iste prispela k jasnejším usmerneniam. K procesu prípravy dokumentov by sme pozvali aj externých odborníkov.

► VIAC INFORMÁCIÍ
www.svrk.gov.si/en/

REPUBLIC OF SLOVENIA
 GOVERNMENT OFFICE FOR DEVELOPMENT
 AND EUROPEAN COHESION POLICY

► POLITIKA SÚDRŽNOSTI V NEMECKU

IMPLEMENTÁCIA T'AŽÍ ZO SKORÉHO PLÁNOVANIA

Realizácia programov financovania v Nemecku si vyžaduje spoluprácu mnohých orgánov na federálnej a regionálnej úrovni. Panorama hovorila so štátnym tajomníkom Spolkového ministerstva hospodárstva a energetiky Rainerom Baakeom o dôležitosti skorého začatia diskusie a budúcich výzvach, ktorým bude Nemecko čeliť v budúcnosti.

► Aké opatrenia ste zaviedli pri príprave návrhu nemeckej dohody o partnerstve? Aké boli silné a slabé stránky procesu?

Dohoda o partnerstve vznikla v úzkej spolupráci s federálnymi a regionálnymi orgánmi. Nadväzuje to na federálnu štruktúru Nemecka: federálne orgány sú prvým bodom kontaktu vo veciach súvisiacich s EÚ a, v tomto prípade, Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky zodpovedá za koordináciu európskych štrukturálnych a investičných fondov. Zároveň je zodpovedné za prípravu návrhu dohody o partnerstve. Avšak za regionálnu hospodársku politiku sú zodpovedné regionálne orgány. Určujú svoje vlastné regionálne stratégie a na základe týchto stratégií vytvárajú operačné programy (OP).

Máme viacúrovňový systém riadenia a federálne a regionálne orgány úzko spolupracovali od začiatku prípravy dohody o partnerstve. Dohoda o partnerstve a operačné programy boli v najvyššej možnej miere pripravované spoločne.

Na dohode o partnerstve sme začali pracovať veľmi skoro – už v polovici roka 2012 – zároveň s počiatočnými návrhmi Komisie na legislatívny balík. Vtedy Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky pozvalo ďalšie federálne ministerstvá, regionálne vlády a zástupcov občianskej spoločnosti, aby sa zúčastnili tohto procesu. Na počiatočnom „seminári“ sme

prebrali zameranie stratégie a navrhli presný harmonogram. Diskusie, ktoré sa čiastočne zaoberali fondmi ako celkom a čiastočne konkrétnymi fondmi, sa rozvinuli počas tohto procesu. Zabezpečili sme aj to, aby hneď od začiatku bola Európska komisia intenzívne zahrnutá do diskusií.

Vďaka spoločnej práci sme mohli prvý neformálny návrh odovzdať Európskej komisii už v auguste 2013. Potom nasledovali intenzívne rokovania s Komisiou. Tam, kde to bolo potrebné, sa text upravil. Na začiatku roka 2014 sme mohli napokon odovzdať oficiálnu verziu, ktorú Komisia schválila v máji 2014.

► Do akej miery je podľa Vás dohoda o partnerstve výsledkom partnerstva medzi najdôležitejšími zúčastnenými zainteresovanými stranami (ministerstvami, regiónmi, mestami, spoločnosťami, vedeckými inštitúciami, mimovládny organizáciami atď.)?

Príprava dohody o partnerstve ako zastrešujúcej stratégie pre zhruba 50 operačných programov by určite nebola možná bez konštruktívnej spolupráce všetkých zúčastnených. Popri našej intenzívnej spolupráci s ministerstvami a regiónmi sa do prípravy na nové finančné obdobie aktívne zapájali aj hospodárski a sociálni partneri, vedecké inštitúcie a predstavitelia miest a obcí. Tento druh spolupráce je v Nemecku dlhodobou a starostlivo zachovávanou tradíciou. Počas aktuálneho finančného obdobia sa rozvíjal ešte viac: Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky zabezpečilo, aby sa do prípravy dohody o partnerstve hneď od začiatku zapojili predstavitelia zastrešujúcich organizácií v Nemecku. Zvlášť sa zapojili do všeobecných informačných stretnutí a návrhu dokumentov. Pravidelne mali možnosť upozorniť na body, ktoré považovali za dôležité.

Okrem spolupráce na federálnej úrovni prebiehala intenzívna spolupráca aj na regionálnej úrovni: regióny takisto od začiatku zabezpečili aktívne zapojenie sa hospodárskych, sociálnych a iných partnerov do plánovania svojich OP.

Naši partneri výrazne prispeli k vecným diskusiám, a tým aj k úspechu celého procesu. Táto myšlienková výmena bola zvlášť dôležitá z toho dôvodu, že nastavenie priorít bolo pod väčším tlakom ako predtým, keďže sme sa potrebovali sústrediť na tematické ciele. Z dôvodu krátenia finančných prostriedkov počas aktuálneho obdobia potreba sústredenia zdrojov dokonca ešte vzrástla. Sme radi, že sa nám v tejto veci podarilo dosiahnuť široký konsenzus s partnermi.

► Aké výsledky očakávate pre Nemecko na konci finančného obdobia 2014–2020?

Aj počas obdobia 2007–2013 sa nemecké programy orientovali na rast a zamestnanosť. Veľký dôraz sa kládol na finančnú podporu výskumu a inovácií, vzdelávania, malých a stredných podnikov, primeranej infraštruktúry a konkurencieschopného hospodárstva s účinným využívaním zdrojov. V súlade s cieľmi regionálnej politiky sa uprednostňovala finančná podpora pre menej rozvinuté regióny.

Štúdie ukazujú, že to bol správny prístup. Preto v aktuálnom finančnom období očakávame predloženie viacerých úspešných opatrení. Na druhej strane tiež čelíme novým a rastúcim výzvam, ktoré v budúcnosti musíme zohľadniť. Patria medzi ne demografické zmeny, blížiaci sa nedostatok zručností, zmena klímy a energetická transformácia. Navyše musíme brať do úvahy témy, ako napríklad rozdiely v miere inovácií medzi podnikmi, riziko chudoby medzi istými skupinami, ako aj rozvoj oblastí so zvlášť slabou infraštruktúrou.

Mnohé z týchto výziev možno nájsť vo všetkých regiónoch. Nemožno však popierať, že dokonca aj v Nemecku existujú podstatné rozdiely medzi regiónmi. Do roku 2020 chceme tieto rozdiely naďalej znižovať s podporou EŠIF vďaka

vyčleňovaniu finančných prostriedkov zacieleným spôsobom na podporu rastu a zamestnanosti.

► V čom ste sa poučili pri tomto procese a čo by ste pri spätnom pohľade urobili inak?

Veľmi nás teší, že sme počas prípravy a vytvárania dohody o partnerstve tak úzko spolupracovali v duchu dôvery so všetkými účastníkmi. Bolo tiež dobrým rozhodnutím, že sme na dohode o partnerstve začali pracovať tak skoro. Zahŕňalo to aj istú dávku odvahy, keďže v danom čase nebolo jasné, ako presne bude napokon vyzeráť právny rámec. Preto sme počas neformálnych rozhovorov potrebovali aj istú flexibilitu a konštruktívnu výmenu nápadov od všetkých účastníkov.

Niekedy, zvlášť pri riešení mestského rozvoja, by sme uprednostnili, ak by Komisia svoje požiadavky špecifikovala skôr a jasnejšie a nemenila ich, občas aj dosť neskoro, v priebehu procesu. Celkovo bol však dialóg s Komisiou veľmi konštruktívny. Počas rozhovorov nás podporovala najmä nemecká sekcia a riaditeľ z Generálneho riaditeľstva zodpovedný za regionálnu politiku. Spolu sa nám podarilo nájsť dobré kompromisy, ktoré by mali umožniť úspešné pokračovanie európskych štrukturálnych a investičných fondov v Nemecku do roku 2020.

► NORD-PAS DE CALAIS, PREMENENÝ REGIÓŇ

Vďaka regionálnym operačným programom a podpore z fondov EÚ prechádza francúzsky región Nord-Pas de Calais modernizáciou. Daniel Percheron, predseda regionálnej rady, hovorí o doterajších zmenách a tých, ktoré prídu po zlúčení regiónu so susedným regiónom Picardiou na začiatku roka 2016.

► Ako prebiehali rokovania o prijatí operačného programu (OP) pre Váš región? Aké zmeny sa udiali od predchádzajúcich rokovanií?

Rád by som pochválil kvalitu diskusií, ktoré sa konali počas rokovaní s predstaviteľmi Generálneho riaditeľstva pre regionálnu politiku, čo znamená, že po dvoch rokoch práce sme mohli úspešne prijať regionálny OP v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja/Európskeho sociálneho fondu (EFRR/ESF) 11. decembra minulého roka.

Z pohľadu regiónu Nord-Pas de Calais sme spolu so štátom preukázali iniciatívu pri organizovaní dôležitých konzultácií na regionálnej úrovni v duchu „Kódexu správania EÚ pre partnerstvo v oblasti európskych štrukturálnych a investičných fondov“. S cieľom splniť svoju úlohu sme zorganizovali štyri pracovné skupiny, ktoré zahŕňali miestne a odborné zainteresované strany (Hospodársky rozvoj, výskum, stredné a malé podniky a IKT; Životné prostredie, prispôsobovanie sa zmene klímy a doprava; Vzdelávanie, odborná príprava a sociálne začleňovanie; Mestské, vidiecke a pobrežné oblasti). Každá skupina sa stretla minimálne trikrát a v priemere sa stretnutí zúčastňovalo 150 ľudí. Regionálne konferencie a riadiace výbory, ktoré spojili politických a hospodárskych činiteľov z regiónu, priniesli dostatok energie na vykonanie úlohy. Navyše sme zozbierali viac ako 800 písomných príspevkov, ktoré obohatili náš operačný program.

Hlavnou zmenou v tomto novom období je, že právomoc nad riadením decentralizovaných útvarov štátnej správy v regióne prešla na regionálne inštitúcie. V zmysle riadenia fondov budú teraz v prednej línii ony. Preto teraz prvýkrát rokovania viedol región. Paralelne s touto novou zodpovednosťou prebehol aj presun zamestnancov zo štátnej správy a reorganizácia v rámci našej správy.

► Ako môže politika súdržnosti prispieť k hospodárskemu rozvoju regiónu Nord-Pas de Calais? Prečo OP obsahuje výrazné investície do problémov životného prostredia? Ktoré oblasti by ste chceli preferovať z pohľadu inteligentnej špecializácie?

Vďaka politike súdržnosti sa regiónu prostredníctvom mobilizovaných fondov podarilo zachovať, a v mnohých prípadoch zlepšiť, svoje prednosti: posilnenie kapacít vyššieho vzdelania a výskumu, realizácia regionálnej inovatívnej stratégie založenej najmä na konkurencieschopných zoskupeniach, ocenenie činností, v ktorých sme preukázali vynikajúce schopnosti, a objavenie nových oblastí činnosti do budúcnosti, premena imidžu regiónu i jeho zatraktívnenie, ktoré je symbolizované novým múzeom Louvre v meste Lens. Navyše, naliehavá požiadavka inovácií a potreba znižovať závislosť od fosílnych palív viedla zainteresované strany k angažovaniu sa v originálnych hospodárskych reformách založených na energetickom a ekologickom prechode – tretej priemyselnej revolúcii – v spolupráci s ekonómom **Jeremy Rifkinom**.

Ako iste viete, životné prostredie je veľmi dôležité pre región, ako je náš, ktorý neustále prechádza priemyselnou transformáciou. V regióne musíme riešiť jazvy minulosti silno späté s ťažkým priemyslom vrátane mnohých zdevastovaných oblastí.

Otázka inteligentnej špecializácie v rámci našej regionálnej stratégie v oblasti výskumu a inovácií je dôležitá aj pre hospodársku budúcnosť regiónu. Rozhodli sme sa ju orientovať smerom k šiestim oblastiam činnosti (doprava a ekomobilita;

zdravie a potraviny; všadeprítomná výpočtová technika a internet; chémia, materiály a recyklácia; digitálne zobrazovanie a kreatívny priemysel; energia).

▶ **Všeobecne sa požaduje zjednodušenie riadenia európskych fondov. Ako konkrétne môže k tomu prispieť región?**

Je veľmi dôležité čo najviac podporovať vedúcich projektov a zjednodušiť pre nich proces žiadosti o európsku finančnú podporu. Jedným z konkrétnych príkladov je vytvorenie dokumentu pre všetkých prijímateľov financovania. Cieľom tohto dokumentu s usmerneniami je zhrnúť relevantné informácie do kariet činností, ktoré vysvetľujú postupy a najvýznamnejšie pravidlá oprávnenosti.

▶ **Ako prebiehalo spustenie operačného programu EFRR/ESF 19. februára? Aké kroky budú nasledovať?**

Záujem v deň spustenia prekonal naše očakávania a zaregistrovalo sa naň 1 300 ľudí. To je skutočný dôkaz, že Európa je pre nás dôležitá. Je to tiež dôkaz toho, akú dôležitosť prikladajú zainteresované strany z nášho regiónu tomuto novému európskemu programu financovania, ktorého významným prínosom je, že nám poskytne finančnú transparentnosť počas nasledujúcich siedmich rokov. Tento aspekt je obzvlášť dôležitý v čase, keď verejné financie prežívajú mimoriadne problémy.

▶ **Aké dôsledky bude mať plánované zlúčenie regiónov Nord-Pas de Calais a Picardia 1. januára 2016?**

Spolu s našimi náprotivkami v regióne Picardia sme sa pustili do veľkej úlohy zlučovania. Francúzsko bude mať namiesto 22 iba 13 metropolitných regiónov. Pokiaľ ide o európske fondy, budeme naďalej pracovať s dvoma dosť odlišnými operačnými programami až do roku 2020. Nezabráni nám to rýchlo pracovať na realizácii synergii v iných oblastiach, napríklad pri poskytovaní prístupu vedúcim projektov k programom, ako sú Interreg alebo Horizon 2020.

Pre náš región bude podstatná otázka, čo sa stane po roku 2020: akú pozíciu zaujme v slávnej nomenklatúre NUTS? Aký bude status nášho regiónu v súvislosti s prebiehajúcim zlučovaním dvoch regiónov? Veľmi pozorne budeme sledovať počiatočnú činnosť Európskej komisie súvisiacu s touto témou, ktorá sa začne v roku 2015.

▶ **VIAC INFORMÁCIÍ**
www.nordpasdecalais.fr

RÉGION
NORD-PAS DE CALAIS

▶ **Louvre-Lens:** Regionálna pobočka múzea Louvre v meste Lens ukazuje, aký vplyv môžu mať fondy politiky súdržnosti na obnovu a modernizáciu regiónu. Múzeum bolo postavené na mieste bývalej uhoľnej bane a urýchljuje obnovu miest v oblasti zhruba od roku 2005.

► DOLNÉ SLIEZSKO SA PRIPRAVUJE NA IMPLEMENTÁCIU

Panorama hovorila s maršalkom Cezarym Przybylskim o vplyve EFRR a ESF na vojvodstvo Dolny Śląsk (región Dolné Sliezsko) a o tom, ako región plánuje zefektívniť financovanie a realizáciu úspešných projektov.

► Ako prebiehali rokovania o prijatí operačného programu (OP) 2014–2020 vo Vašom regióne? Čo bolo teraz iné v porovnaní s predchádzajúcimi rokovaniami?

Rokovania v súvislosti s regionálnym operačným programom (ROP) pre dolnosliezske vojvodstvo prebiehali od septembra do decembra 2014. Počas tohto obdobia sa konalo mnoho trojstranných stretnutí s predstaviteľmi regionálneho orgánu zodpovedného za realizáciu programu (Riadiaci orgán ROP pre Dolné Sliezsko), s Ministerstvom infraštruktúry a rozvoja ako koordinátorom rokovaní zastupujúcim poľskú vládu a, samozrejme, s predstaviteľmi Európskej komisie. Pri rokovaníach o predchádzajúcom ROP boli dôležité osobitné aspekty regiónu, ale teraz sa dôraz kládol na uplatňovanie spoločných ustanovení pre všetky regionálne programy bez výnimky.

Rokovania prebiehali rýchlo. Každá veta bola dôležitá a často sa mnoho hodín strávilo pri jedinom kľúčovom probléme. Program má 11 prioritných osí a 34 investičných priorít, takže bolo treba prediskutovať veľa dôležitých záležitostí – napríklad zvolené ukazovatele implementácie, naplánované cieľové hodnoty a plánovanie integrovaného územného prístupu.

Väčšinu času zabrali témy súvisiace s financovaním dopravy, vedeckého výskumu a opatrení na znižovanie emisií a témy súvisiace s mákkými investíciami, ako napríklad sociálne začleňovanie a vzdelávanie. Dôležitým bodom rokovaní bola otázka pridelených rozpočtových prostriedkov Európskeho sociálneho fondu (keďže Komisia vyžadovala, aby 66 % podpory z ESF

bolo vyčlenených na priority, ktoré implementujú odporúčanie Rady z 8. júla 2014 o poľskom národnom reformnom programe na rok 2014 (osobitné odporúčania pre krajinu)). To si vyžadovalo výrazné posuny v súvislosti s rozpočtovými prostriedkami pridelenými v rámci štyroch investičných priorít financovaných ESF, ktoré sa okrem iného týkajú vytvárania pracovných miest, aktívneho a zdravého starnutia, prístupu k sociálnym službám a zdravotnej starostlivosti vysokej kvality a prispôsobenia vzdelávacieho systému a systému odbornej prípravy požiadavkám pracovného trhu.

► Ako môže politika súdržnosti prispieť k hospodárskemu rozvoju Dolného Sliezska?

Vďaka politike súdržnosti bude región atraktívnejší, keďže sa rozšíri prístup k vysokokvalitným službám a ich poskytovanie. Zvýšia sa investície do dopravy a infraštruktúry výskumu a vývoja a posilní sa synergia medzi ochranou životného prostredia a hospodárskym rozvojom. Rovnako dôležité je zvýšenie investícií do ľudského kapitálu prostredníctvom poskytovania lepšieho vzdelávania a vytvárania nových pracovných miest.

Ešte nie sú ukončené všetky investície, ktoré sa spustili v rámci ROP 2007–2013 pre Dolné Sliezsko. Stále je čas, ale zmeny, ktoré priniesli hospodárskemu rozvoju Dolného Sliezska, sa už dajú pozorovať. Samozrejme, zostáva ešte veľa práce.

► Aké sú výhody a nevýhody nového prístupu kombinovania rozličných fondov a finančných nástrojov? Ako zabezpečujete konzistentnosť a komplementaritu?

Výhodou kombinovania fondov je nepochybne ľahší dohľad nad realizovanými projektmi, čo môže zaistiť väčšiu konzistentnosť a komplementaritu. Odteraz bude na projekty realizované pomocou finančných prostriedkov z EFRR a ESF dohliadať jediný riadiaci orgán. Bude možné zľadiť výzvy na uskutočnenie projektov, ktoré realizujú rovnaké ciele, ale z rozličných fondov – napríklad opatrenia v rámci vzdelávania, ktoré rozvíjajú kľúčové kompetencie na pracovnom trhu a u

► **TECHPARK:** Výstavba servisného centra technologického parku Legnica, ktoré podporuje odovzdávanie inovácií a činnosti podnikateľov v oblasti výskumu a vývoja. Spolu s dopravnou sieťou a ďalšími opatreniami v rámci využívania pôdy v meste Legnica pomáha odstraňovať nerovnováhu hospodárskeho vývoja vo vojvodstve Dolny Śląsk.

študentov, a investičné opatrenia, ako je vybavenie škôl moderným zariadením a výučbovými materiálmi. Odstráni sa tým riziko duplicity podobných finančných opatrení z rozličných fondov a umožní sa realizácia úplných projektov s dobrou štruktúrou.

Medzi výhody finančných nástrojov patrí väčšia pravdepodobnosť projektov, ktoré sú finančne dobre premyslené a minimalizuje sa riziko možného zlyhania. Na druhej strane, nevýhodou môže byť menej subjektov, ktoré prejavia záujem a podajú žiadosť. Aktuálne realizujeme analýzu *ex ante* týkajúcu sa možnosti využívania splatných a hybridných finančných nástrojov v Dolnom Sliezsku počas obdobia 2014–2020. Medzi hlavné ciele patrí zhodnotenie relevantnosti, formy a rozsahu využívania finančných nástrojov a vytvorenie odporúčaného modelu a prostriedkov realizácie.

► **Všeobecne sa žiada zjednodušenie riadenia fondov EÚ: ako konkrétne môže Váš región pomôcť pri dosahovaní tohto cieľa?**

S cieľom zjednodušiť riadenie sme prijali opatrenia na uľahčenie prijímania a vybavovania projektov budúcimi príjemcami. Umožnili sme odosielanie žiadostí o finančnú podporu pomocou systému IT, ktorý veľmi prispeje k zjednodušeniu procesu podávania žiadostí. Pripravíme „Príručku pre príjemcov“, ktorá bude obsahovať rady a usmernenia pre kohokoľvek, kto by

chcel a môže realizovať projekty. Všetky ostatné inštitúcie zainteresované v rámci realizácie OP si stanovili za cieľ zjednodušenie postupov a pomoc príjemcom v každej fáze.

► **Aké sú teraz ďalšie kroky po prijatí OP?**

Po prijatí OP sa začala práca na príprave implementácie. Medzi najdôležitejšie úlohy, ktorými sa momentálne zaoberá riadiaci orgán, patrí menovanie monitorovacieho výboru a príprava inštitucionálnych dohôd, napríklad so sprostredkovateľskými orgánmi a združeniami pre integrované územné investície.

Teraz prebieha podrobná činnosť, ako napríklad vypracovanie podrobného opisu prioritných osí, kritérií výberu projektov, harmonogramu výziev na predkladanie žiadostí, systému funkcií a postupov a príprava dokumentov žiadostí i systému IT.

► **VIAC INFORMÁCIÍ**
www.dolnyslask.pl

LOWER SILESIA **DOLNY ŚLĄSK**

EFRR OSLAVUJE 40 ROKOV

► KOMISIA V ROKU 1974 POD VEDENÍM FRANÇOISA-XAVIERA ORTOLIOHO Pôvodnou stratégiou v počiatočnom štádiu regionálnej politiky bola náprava nerovnováhy, najmä v dôsledku prevahy poľnohospodárstva, priemyselných zmien a štrukturálnej nízkej zamestnanosti.

Európsky fond regionálneho rozvoja, ktorý sa stal hlavným zdrojom investícií v rámci stratégie Európskej únie pre regióny „rast a pracovné miesta“, vstúpil do života relatívne skromne pred 40 rokmi. Na začiatku bolo jeho prvoradým cieľom podporovať rast menej prosperujúcich oblastí a zblížiť európske hospodárstva.

V decembri 1974 Európska komisia oznámila, že sa vo vtedajšom Európskom hospodárskom spoločenstve (EHS) deviatich členských štátov zriadi Európsky fond regionálneho rozvoja na „financovanie rastu jeho najzaostalejších oblastí“.

Pri pridelovaní prostriedkov budú mať prioritné postavenie členské štáty, ktoré sú najviac odkázané na pomoc, a to Taliansko, Írsko a Spojené kráľovstvo.

V roku 1975 boli najchudobnejšie oblasti definované na miestnej úrovni EHS a patrili medzi ne južné Taliansko, väčšia časť územia Írska, západné a juhozápadné Francúzsko, severné Holandsko, časti územia Západného Nemecka pri (vtedajších) východných hraniciach a veľké časti územia Spojeného kráľovstva, a to najmä Wales a Škótsko.

EURÓPSKE SPOLOČENSTVO BUDE MAŤ FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Európske spoločenstvo bude mať čoskoro fond regionálneho rozvoja, ktorý pomôže financovať hospodársky rast najzaostalejších oblastí. Toto rozhodnutie bolo jedno z najdôležitejších politických rozhodnutí, ktoré prijali deväť predsedov vlád ES na samite v Paríži, ktorý sa konal 9.–10. decembra 1974.

Fond bol zameraný na najviac znevýhodnené členské štáty a jeho prostriedky sa rozdelili nasledovne: Belgicko 1,5%, Dánsko 1,3%, Francúzsko 15%, Írsko 6%, Holandsko 1,7%, Luxembursko 0,1%, Nemecko 6,4%, Spojené kráľovstvo 28%, Taliansko 40%. V súlade s rozhodnutím Komisie najväčšie rozpočtové prostriedky na obyvateľa boli pridelené Írsku, Taliansku a Spojenému kráľovstvu v tomto poradí.

Fond so zúčtovacími jednotkami ⁽¹⁾ (predchodca eura) vo výške 1,3 miliardy sa mal zriadiť na skúšobné obdobie troch rokov so začiatkom činnosti v roku 1975.

V súlade s vyhlásením zo samitu z roku 1974 má regionálna politika slúžiť na nápravu nerovnováhy, „ktorá vyplýva najmä z prevahy poľnohospodárstva, priemyselných zmien a štrukturálnej nízkej zamestnanosti“.

(1) Európska účtovná jednotka (EÚJ) sa používala v Európskych spoločenstvách od roku 1975 do roku 1979, keď ju paritne nahradila Európska menová jednotka (ECU). Tú následne paritne nahradilo v roku 1999 euro.

Pôvod v zakladajúcej zmluve

Jasným politickým cieľom zakladajúcej Rímskej zmluvy z roku 1957 bolo dosiahnutie vyváženého regionálneho rozvoja ako prostriedku na podporu integrácie („súdržnosti“) medzi rôznymi regiónmi Európskeho hospodárskeho spoločenstva.

Prvé komplexné usmernenia pre regionálnu politiku navrhla Komisia v roku 1973. Prvé kroky smerom k zriadeniu fondu regionálneho rozvoja však spomalili nepokoje na medzinárodných finančných trhoch a ropná kríza a až v roku 1974 sa podarilo dosiahnuť dohodu.

Podľa Komisie má regionálna politika Spoločenstva nasledujúce úlohy: koordinovať a dopĺňať, nie však nahrádzať, vnútroštátne regionálne politiky, koordinovať spoločné politiky Spoločenstva a finančné nástroje, znížiť preťaženosť v preľudnených oblastiach a pomáhať málo rozvinutým regiónom.

V rámci nového fondu pre regionálny rozvoj boli na podporu verejných výdavkov do výšky 50 % schválené tri druhy opatrení:

- ▶ 1. Investície do malých podnikov, ktoré vytvárajú najmenej 10 nových pracovných miest.
- ▶ 2. Investície do infraštruktúry v súvislosti s bodom 1.
- ▶ 3. Investície do infraštruktúry v hornatých oblastiach, čo malo byť aj v kompetencii poľnohospodárskeho usmerňovacieho fondu.

Členské štáty museli podávať žiadosti o podporu z EFRR na základe projektov. Rozhodnutia vykonával výbor predstaviteľov členských štátov na základe návrhov Komisie.

Komisár pre regionálnu politiku **George Thomson** konštatoval, že nový fond „obnoví dôveru v Spoločenstvo u miliónov bežných občanov, ktorí dlho čakali na splnenie záväzku o zriadení regionálneho fondu“.

Rozhodnutie prijaté v Paríži dokazuje, že solidarita medzi krajinami ES je skutočná, a to aj v dobe mimoriadneho tlaku na ich hospodárstva. Účinné zavedenie regionálnej politiky je súčasťou širšieho úsilia o väčšie zblíženie európskych hospodárstiev.

PRELOM PRE SPOLOČENSTVO

V tej dobe bol komisárom zodpovedným za regionálnu politiku **George Thomson** zo Spojeného kráľovstva.

Uviedol, že rozhodnutie vytvoriť regionálny fond predstavuje „dôležitý prelom pre celé Spoločenstvo... Hoci je fond pomerne malý, pokiaľ ide o veľkosť, od roku 1975 bude schopný prakticky pomáhať najviac znevýhodneným regiónom Európy“.

Počas vystúpenia v roku 1974, ktoré oznamovalo nový EFRR, George Thomson vyslovil slávny výrok zaznievajúci spred rokov do dnešných čias:

„Človeku môže ťažko diktovať banda cudzincov, ak jeho vlastná vláda patrí k týmto cudzincom.“

V čase, keď Spojené kráľovstvo opätovne rokovalo o podmienkach členstva, zdôraznil, že Spojené kráľovstvo bude mať právo na 28 % prostriedkov z fondu, hoci jeho príspevok do fondu bol menej než 17 %. Zdôraznil tiež, že nová politika sa zameria na problémy upadajúceho priemyslu (v tej dobe typického pre Spojené kráľovstvo), ako aj na problémy Spoločenstva v oblasti poľnohospodárstva.

VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/sk/policy/what/history/

► KOMISÁRKA CRETUOVÁ CESTUJE A KOMUNIKUJE

Prvé mesiace v úrade boli pre komisárku pre regionálnu politiku Corinu Crețuovú hektické. Navštevovala projekty financované Európskou úniou a stretávala sa so zúčastnenými stranami, partnermi a hodnotármi v Európe i za jej hranicami.

Vycestovala do mnohých častí Únie, dokonca až do Guadeloupe, kde sa zúčastnila konferencie najvzdialenejších regiónov. Vďaka programu návštev mala komisárka možnosť pochopiť lokálnu situáciu a kľúčové problémy cez skúsenosti z prvej ruky, pričom si vytvorila osobné kontakty s hlavnými úradníkmi, s ktorými bude počas zastávania svojho úradu spolupracovať. **Komisárka Crețuová** sa veľmi rada stretáva s ľuďmi a osobne zoznamuje s projektmi, takže sa teší na početné blížiac sa návštevy. Píše tiež pravidelný blog o svojej činnosti a spustila informačný kanál v službe Twitter i Facebook, aby podporila lepšiu komunikáciu.

►23/01/2015

Ľubľana/Slovinsko

Corina Crețuová a Alenka Smerkoljová, slovinská ministerka zodpovedná za rozvoj, strategické projekty a súdržnosť, na návšteve jaskýň Škocjan, kde sa realizovali dva projekty investícií do turistickej infraštruktúry podporené z EFRR.

►30/01/2015

Záhreb/Chorvátsko

Vydanie dohody o partnerstve, s Brankom Grčićom, chorvátskym podpredsedom vlády a ministrom pre regionálny rozvoj a fondy EÚ.

►VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu/blog_sk

<https://twitter.com/CorinaCretuEU>

<https://www.facebook.com/EUCorinaCretu>

►12/02/2015

Paríž/Francúzsko

Pozorovanie robota Nao v rámci projektu „Juliette“ podporovaného zo zdrojov EÚ. Ide o zoskupenia laboratórií a malých a stredných podnikov v Paríži, ktoré sa špecializujú na robotiku.

►30/03/2015

Praha/Česká republika

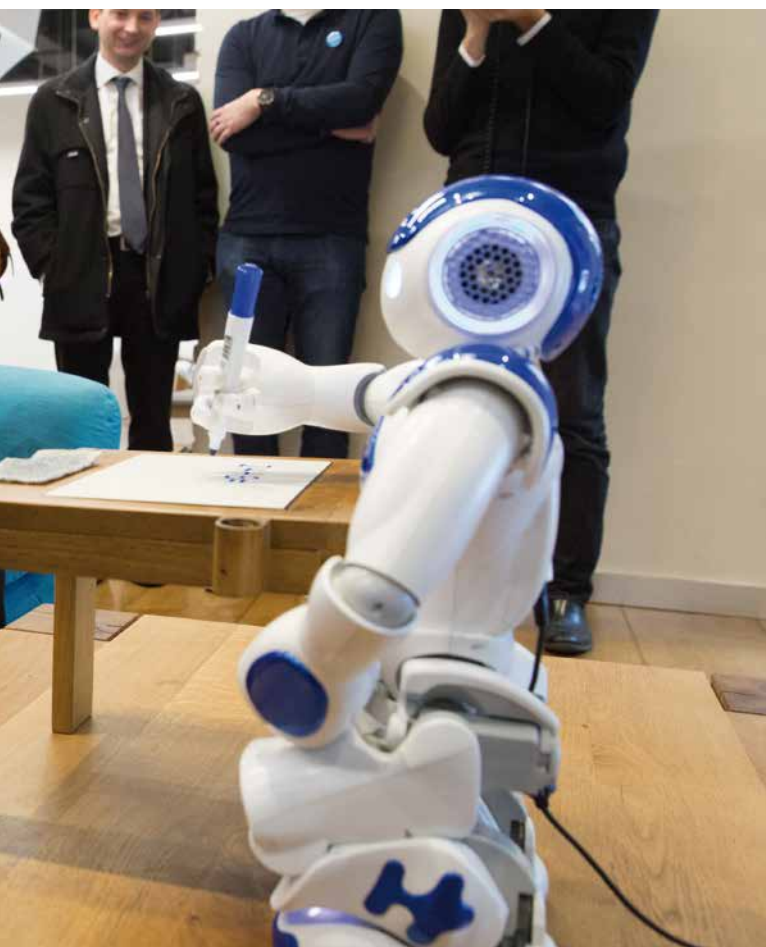
Corina Crețuovă a Karla Šlechtová, česká ministerka pre miestny rozvoj, hovoria o prezentačnom transparente, ktorý zachytáva české regióny.

►08/01/2015

Riga/Lotyška

Účasť na diskusii o budúcnosti Európy v „Lotyšskom spoločenskom dome v Rige“ s podpredsedami Európskej komisie Fransom Timmermansom (vľavo) a Valdisom Dombrovskisom (v strede).

►06/03/2015

Mérida/Španielsko

Návšteva spoločnosti Gameroil počas cesty do Španielska na stretnutie so zainteresovanými stranami zodpovednými za realizáciu fondov EÚ.

►12/03/2015

Rătești/Rumunsko

Návšteva farmy s Philom Hoganom, európskym komisárom pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (tretí zľava), a Danielom Constantinom, rumunským ministrom pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (štvrtý zľava).

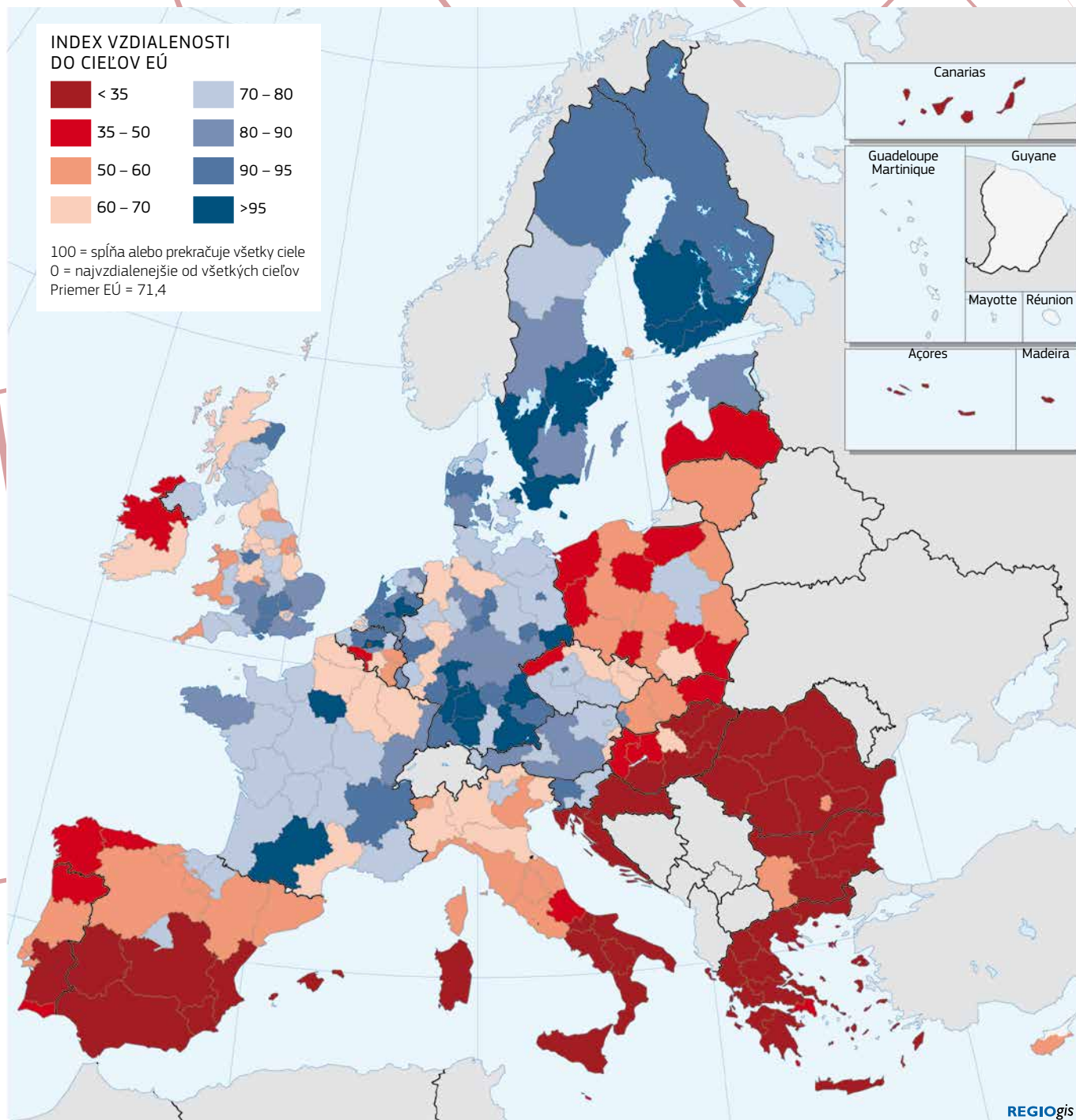

►19/03/2015

Frankfurt nad Odrou/ Nemecko – Slubice/Poľsko

S Elzbieta Polakovou, maršalkou provincie Lubuskie, Poľsko, na návšteve nemecko-poľskej hranice pri rozhovoroch o cezhraničnej spolupráci v regióne.

► INDEX STRATÉGIE EURÓPA 2020, ROK 2012

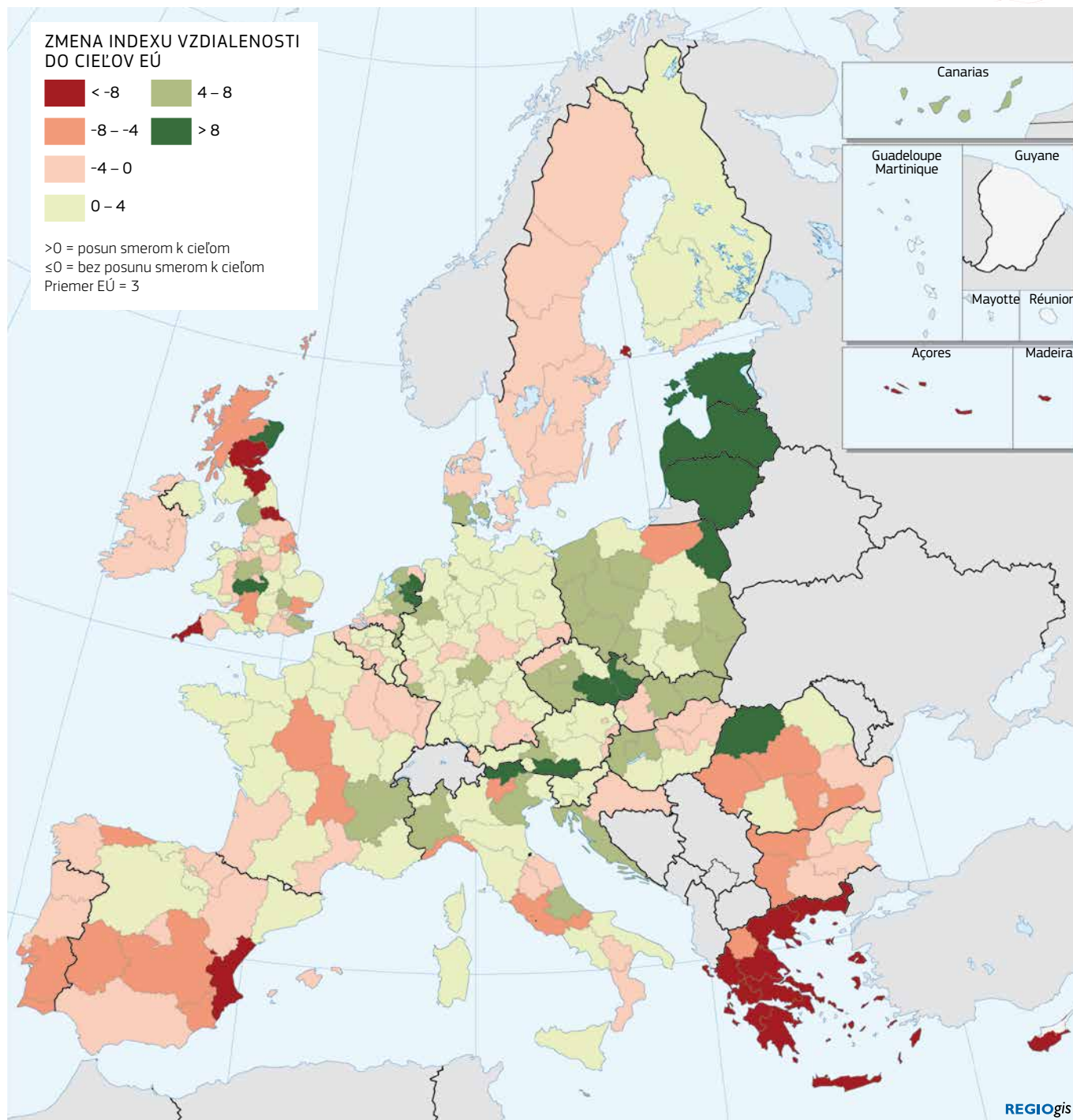

Regionálny index 2020 meria, ako ďaleko sú regióny vzdialené od dosiahnutia štyroch hlavných cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, chudoby a inovácií. Ak región dosiahne cieľ, získa 25 bodov. Regióny, ktoré sú od cieľa najviac vzdialené, získajú 0 bodov. Päť regiónov vrátane troch regiónov severských hlavných miest splnilo všetky ciele

v roku 2012 a získalo 100 bodov. Regióny hlavných miest takmer vždy patria medzi najúspešnejšie v rámci krajiny. Mnohé regióny v Nemecku, Rakúsku, Spojenom kráľovstve a krajinách Beneluxu dosiahli v rámci tohto indexu vysoké skóre, zatiaľ čo južné regióny a regióny v členských štátoch, ktoré vstúpili do EÚ od roku 2004, dosahujú skôr nižšie skóre.

► ZMENA INDEXU STRATÉGIE EURÓPA 2020, ROKY 2010–2012

Rozdiel medzi rozvinutejšími, prechodnými a menej rozvinutými regiónmi je výrazný. Miery zamestnanosti, terciárneho vzdelávania a vývoja sú v menej rozvinutých regiónoch oveľa nižšie v porovnaní s inými regiónmi. Z toho dôvodu je index 2020 v rozvinutejších regiónoch dvakrát taký vysoký ako v menej rozvinutých regiónoch.

V období 2010–2012 osem regiónov zvýšilo svoje skóre o viac ako desať bodov: pobaltské štáty, dva holandské regióny, dva regióny Spojeného kráľovstva a jeden rumunský región. O desať bodov však kleslo skóre v dvojnásobnom počte regiónov: v desiatich gréckych regiónoch, v dvoch španielskych a dvoch portugalských regiónoch, v jednom regióne Spojeného kráľovstva a na Cypre.

► PODPORA EÚ PRE NAJVZDIALENEJŠIE REGIÓNY

POMOC PRI VYUŽÍVANÍ AKTÍV REGIÓNOV

Vo februári komisárka pre regionálnu politiku Corina Crețuová uskutočnila svoju prvú návštevu v Guadeloupe, aby sa zúčastnila 20. konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov EÚ. Bola to príležitosť na diskusiu o stratégiách hospodárskeho rastu deviatich regiónov a spôsoboch, ako čo najlepšie využiť dostupné fondy EÚ.

Medzi deväť najvzdialenejších regiónov patrí Guadeloupe, Francúzska Guyana, Martinik, Mayotte, Réunion, Svätý Martin, Azory, Madeira a Kanárske ostrovy. Tvoria neoddeliteľnú súčasť EÚ a platia pre ne všetky právne predpisy EÚ a všetky práva a povinnosti spojené s členstvom v EÚ.

Konferenciu predsedov každoročne organizuje meniaci sa predseda skupiny (momentálne Guadeloupe) a predstavuje hlavné osobné stretnutie na politickej úrovni medzi komisárom zodpovedným za koordináciu politik EÚ a najvzdialenejšími regiónmi a ich predsedami. Umožňuje diskusiu o stratégii EÚ súvisiacu s regiónmi v rámci rozličných politik EÚ, ako napríklad poľnohospodárstvo, životné prostredie, súdržnosť a politika rybného hospodárstva, obchod atď.

Výzvy

Najvzdialenejšie regióny majú veľký potenciál, ale čelia aj mnohým výzvam vyplývajúcim z ich špecifickej geografickej polohy a skutočnosti, že mnohé z nich sú ostrovy.

Na jednej strane sa musia vyrovnáť s odľahlosťou, izolovanosťou, malou rozlohou, komplikovanou topografiou a podnebím a hospodárskou závislosťou od malého počtu výrobkov. Ich hospodárstva sú preto relatívne krehké. Na druhej strane majú veľký potenciál a sú prínosom pre Európu. Zvlášť v tom, že najvzdialenejšie regióny rozširujú vplyv EÚ v rámci svojich regiónov: severovýchodný Atlantik, Karibik, Amazónia a Indický oceán.

Zdroje

V regiónoch sú veľké potenciálne rezervy morských zdrojov, ktoré predstavujú jedinečné hlbokomorské laboratórium

výskumu EÚ na poli potravinovej bezpečnosti, boja proti zmene klímy, energetiky a biotechnológie. Územia sú domovom jedinečnej rozmanitosti druhov a ekosystémov nesmierne dôležitých pre biodiverzitu na globálnej úrovni. Existujú tam podmienky na rozvoj obnoviteľných zdrojov energie od biopalív po vietor, slnečnú, geotermálnu alebo fotovoltaiickú energiu.

Najvzdialenejšie regióny predstavujú aktíva v oblasti cestovného ruchu vďaka svojmu výnimočnému prírodnému a kultúrnemu prostrediu. Ich poloha tiež vytvára významné príležitosti na rozvoj činnosti EÚ v súvislosti s vesmírom, astrofyzikou a satelitmi.

Z pohľadu ľudského kapitálu majú najvzdialenejšie regióny vzdelanejšiu a zručnejšiu pracovnú silu, lepšie verejné služby a pokročilejšie odborné znalosti ako ich susedia, čo im dáva príležitosť predávať služby a know-how v odvetviach s vysokou pridanou hodnotou.

Podpora EÚ

EÚ podporuje tieto regióny v procese modernizácie ich hospodárstiev a pri prekonávaní prekážok, ktorým čelia. Zameriava sa na oblasti, v ktorých môže podpora EÚ znamenať skutočnú výhodu a najväčší vplyv.

Z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) je na obdobie 2014–2020 určených viac ako 6,6 miliardy EUR pre deväť regiónov na lepšie prekonávanie hospodárskych a environmentálnych problémov a premenu nevýhod na výhody.

Vo svojom oznámení z roku 2012 „Najvzdialenejšie regióny Európskej únie: smerom k partnerstvu na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu“ Komisia ustanovila päť prioritných osí (prístupnosť, konkurencieschopnosť, regionálna integrácia, posilnenie sociálneho rozmeru a riešenie zmeny klímy), ktoré majú zosúladiť politickú činnosť týkajúcu sa najvzdialenejších regiónov so stratégiou Európa 2020.

Komisárka Crețuová počas svojej návštevy vyzdvihla dôležitosť ďalšieho využívania potenciálu operačných programov na obdobie 2014–2020 a zdôraznila podporu regionálnej

PAMÄTNÍK OTROCTVA A PRÍSTAV POINTE-À-PITRE

Komisárka Crețuová navštívila nový pamätník, ktorý sa stavia na pamiatku zrušenia otroctva a obchodu s otrokmi. Pamätník, ktorý spolufinancoval EFRR, predstavuje pozoruhodný komplex budov, ktoré sa stanú miestom spomienky na milióny ľudí zasiahnutých otroctvom a budú propagovať pochopenie a zmierenie. Očakáva sa, že bude aj turistickou atrakciou a prinesie ekonomickú činnosť a pracovné miesta.

Komplex pamätníka v máji 2015 inauguruje francúzsky prezident. Komisárka navštívila aj guadeloupský prístav Pointe-à-Pitre. Rozširovanie tohto veľkého chráneného prístavu podporuje EFRR. Pre hospodárstvo súostrovia a medzinárodný obchod (zvlášť vzhľadom na nedávne rozšírenie Panamského prieplavu) je prístav veľmi dôležitý, ale nachádza sa v regióne ohrozenom prírodnými katastrofami.

politiky, ktorá poskytuje najvzdialenejším regiónom tie správne nástroje na premenu ich aktív na príležitosti skutočného rastu.

Akčné plány

Komisia v roku 2012 pozvala najvzdialenejšie regióny, aby vytvorili individuálne akčné plány, ktoré by odrážali ich potreby, príležitosti a dlhodobé strategické priority.

Každý akčný plán určuje, ako najvzdialenejšie oblasti plánujú realizovať program stratégie Európa 2020 vzhľadom na ich individuálnu situáciu. Jeho rozsah presahuje programy EŠIF a zahŕňa aj problémy, ako je napríklad prístup k horizontálnym programom EÚ.

Centrom mnohých z týchto činností je boj proti nezamestnanosti, pokračujúca regionálna integrácia a zvýšené využívanie obnoviteľnej energie v rámci reakcie na zmenu klímy.

► Konferencia predsedov najvzdialenejších regiónov EÚ, Guadeloupe.

Na konferencii predsedov v roku 2013, ktorá sa konala na ostrove Réunion, Komisia navrhla vytvorenie *ad hoc* pracovných skupín, ktoré majú pomáhať pri realizácii akčných plánov konkrétnymi opatreniami.

Tieto pracovné skupiny začali svoju činnosť v roku 2014 a konalo sa už šesť „plenárnych“ stretnutí v Bruseli, ako aj šesť paralelných telefonických konferencií, ktorých úlohou bolo riešiť špecifickejšie regionálne problémy.

Podpora zamestnanosti

Na žiadosť najvzdialenejších regiónov sa zvláštny dôraz kládol na opatrenia boja s nezamestnanosťou. To viedlo k vytvoreniu „siete zamestnanosti v najvzdialenejších regiónoch“, ktorú oficiálne formalizovali predsedovia týchto regiónov v septembri 2014.

GR Komisie pre regionálnu a mestskú politiku a GR Komisie pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie budú spoločne pomáhať najvzdialenejším regiónom pri vypracovaní konkrétnych činností a projektov, ktoré majú vplyv na zamestnanosť, a pri aktivitách v rámci siete zamestnanosti v najvzdialenejších regiónoch.

Komisárka Crețuová vyzdvihla a pochválila dynamiku vytvorenú tripartitnými pracovnými skupinami.

► VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/sk/policy/themes/outermost-regions/

▶ ROZŠIROVANIE SKÚSENOSTÍ EURÓPSKEHO REGIONÁLNEHO ROZVOJA DO LATINSKEJ AMERIKY

Viac ako 40-ročné skúsenosti Európy vo vytváraní špecifického európskeho modelu regionálneho rozvoja sa nedávno stali predmetom intenzívnej spolupráce s rozličnými krajinami v Latinskej Amerike.

V posledných rokoch sa pre krajiny Latinskej Ameriky stalo zvlášť dôležitým získať lepšiu predstavu o cieľoch a metódach európskej regionálnej politiky. Umožňuje im rozvíjať a realizovať politiky na podporu rovnomernejšieho modelu hospodárskeho rozvoja, čím posilňuje vnútroštátnu konkurencieschopnosť, dvíha úroveň zamestnanosti a zároveň zlepšuje cezhraničnú spoluprácu. Na juhoamerickom kontinente je táto oblasť taká dôležitá, že vznikla organizácia *Red Latinoamericana de Políticas Públicas de Desarrollo Regional* (Latinskoamerická sieť verejných politik pre regionálny rozvoj), ktorá zoskupuje 17 krajín, aby si mohli vymieňať skúsenosti a osvedčené postupy. Navyše, v kontexte širších európsko-latinskoamerických vzťahov má samit EÚ a Spoločenstva štátov Latinskej Ameriky a Karibiku (CELAC) v júni 2015 tému „Vytváranie spoločnej budúcnosti: práca na prosperujúcej, súdržnej a udržateľnej spoločnosti pre našich občanov“. Ako hovorí samotný názov, samit bude mať výrazný územnorozvojový rozmer.

Európsky model regionálneho rozvoja

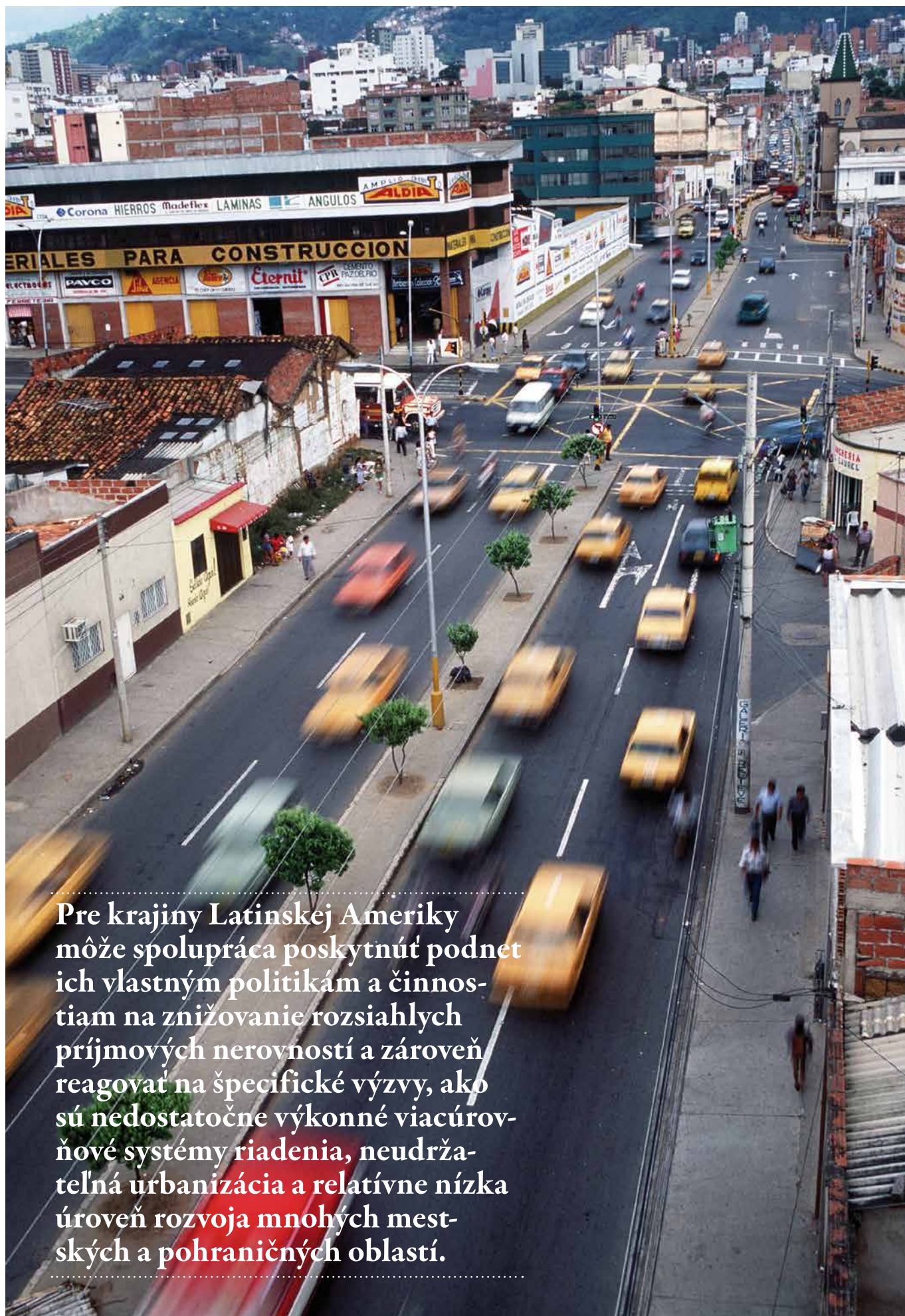
Od roku 2006 Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku, ktoré reprezentuje Európsku úniu, realizuje program spolupráce s rozvíjajúcimi sa krajinami. Od roku 2009 ho vo výraznej miere podporuje Európsky parlament. Táto činnosť ponúka viac ako 25-ročné európske skúsenosti

prostredníctvom dialógu a výmeny osvedčených postupov krajín na celom svete. V centre spolupráce je záujem z krajín mimo EÚ o európsky model regionálneho rozvoja, model, ktorý je trhovo orientovaný, má prísne pravidlá na zachovanie konkurencieschopnosti a podporu otvoreného verejného obstarávania a ktorý rešpektuje kľúčové princípy, ako sú dobrá správa, rovnaké príležitosti, udržateľný rozvoj a rozsiahla spoluúčasť pri vytváraní a realizácii rozvojových činností. Dialóg čoraz viac zapája mestá a regióny na oboch stranách vo forme *decentralizovanej spolupráce* a zahŕňa to najlepšie z medzinárodných odborných znalostí. Vďaka tomu je dialóg pre regionálnych aktérov príležitosťou na vytváranie sietí a prináša nové podnikateľské prepojenia a obchodné vzťahy.

Pre krajiny Latinskej Ameriky je na takejto spolupráci najpríťažlivejšia možnosť poskytovať prostredníctvom regionálnej politiky nový podnet vlastným politikám a činnostiam na znižovanie rozsiahlych príjmových nerovností a zároveň reagovať na špecifické výzvy, ako sú nedostatočne výkonné viacúrovňové systémy riadenia, neudržateľná urbanizácia a relatívne nízka úroveň rozvoja mnohých mestských a pohraničných oblastí. Existuje osobitný záujem o lepšie pochopenie európskych myšlienok v oblasti systémov regionálnych inovácií vzhľadom na potrebu podpory nových príležitostí v odvetviach s pridanou hodnotou a o spôsob, ako znižovať tradičnú závislosť od primárnych produktov a ťažobného priemyslu.

Dialóg regionálnej politiky s Brazíliou

Veľká časť spolupráce s Brazíliou sa zamerala na iniciatívu vládnej politiky, ktorá sa snaží o vytvorenie druhej generácie

Pre krajiny Latinskej Ameriky môže spolupráca poskytnúť podnet ich vlastným politikám a činnostiam na znižovanie rozsiahlych príjmových nerovností a zároveň reagovať na špecifické výzvy, ako sú nedostatočne výkonné viacúrovňové systémy riadenia, neudržateľná urbanizácia a relatívne nízka úroveň rozvoja mnohých mestských a pohraničných oblastí.

národnej politiky pre regionálny rozvoj. Prípravná činnosť bola výrazne ovplyvnená modelom európskej regionálnej politiky v zmysle prioritných cieľov a systémov implementácie. Od formalizácie dialógu v roku 2007 prostredníctvom memoranda o porozumení, ktoré uskutočnilo Ministerstvo pre národnú integráciu a je prvou dohodou tohto druhu zahŕňajúcou krajinu Latinskej Ameriky, sa zorganizovalo viac ako 40 jednotlivých projektov spolupráce. Medzi nimi boli konferencie, semináre, školiace programy, študijné návštevy a výmenný program pre regionálnych aktérov a predstaviteľov, štúdie vrátane rozličných pilotných projektov v cezhraničnom regióne Francúzskej Guyany (najdlhšia vonkajšia hranica EÚ s krajinou mimo EÚ) a predovšetkým rozsiahle územné preskúmanie Brazílie podniknuté v spolupráci s organizáciou OECD.

Budovanie regionálnych inovačných stratégií v Čile

Ambícia podporovať nové príležitosti v odvetviach s pridanou hodnotou a znižovať závislosť od primárnych odvetví je v Čile zvlášť silná. Projekt „RED“ (2011–2012) spolufinancovaný Európskou úniou umožnil siedmim čilským regiónom vytvoriť regionálne inovačné stratégie (RIS) založené na európskej metodológii s rovnakým názvom. Projekt mal pozitívny vplyv a na základe výsledkov Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku udelilo doplňujúcu finančnú podporu na realizáciu stratégií v dotknutých regiónoch vrátane zriadenia monitorovacích systémov.

Tieto inovačné stratégie podporili novú dynamiku na základe konsenzu a spolupráce v čilských regiónoch, ako aj v podnikateľských a akademických odvetviach i vo verejných inštitúciách. Posilnili aj profesionálne znalosti v regiónoch vďaka intenzívnej odbornej príprave a vzdelávacím programom. Európska podpora tiež pomohla posilniť regionálnu správu a získala uznanie ako dôležitý príspevok k procesu regionálnej decentralizácie, ktorý bol hlavnou prioritou vnútroštátnej vlády.

Regionálna politika a cezhraničná spolupráca s Peru

Hoci sa začala len nedávno (2013), spolupráca s Peru v oblasti regionálnych inovačných stratégií v kontexte cezhraničnej spolupráce už dosiahla isté pozoruhodné výsledky. Pilotná štúdia týkajúca sa regionálnych inovácií v regiónoch Cusco a Tacna prostredníctvom európskej metodológie umožnila nové partnerstvá medzi podnikateľským sektorom (malé a stredné

▶ Vodopády Iguazú na hranici Argentíny a Brazílie.

podniky), univerzitami, výskumnými centrami a regionálnymi orgánmi s cieľom identifikovať a rozvinúť činnosti s pridanou hodnotou, ktoré by posilnili regionálny rast. Peru s podporou Európskej komisie tiež usporiadalo v decembri 2013 medzinárodný seminár na tému „Inovácie pre územný rozvoj“. Podujatia sa zúčastnilo viac ako 200 predstaviteľov z Latinskej Ameriky a Európy.

Ďalší projekt zahŕňal trojstrannú spoluprácu, EÚ – Peru – Čile, zameranú na regionálne inovácie a rozvoj v regiónoch Tacna (Peru) a Arica (Čile) a regiónoch hlavných miest Lima (Peru) a Santiago (Čile). To podporilo nové cezhraničné rozvojové partnerstvo v odvetviach, ako sú agropríemysel, cestovný ruch a zásobovanie vodou.

Podobným spôsobom cezhraničný projekt spolupráce EÚ – Peru – Brazília vyvíja spoločné projekty v peruánskej a brazílskej Amazonskej nížine, najmä v sektore akvakultúry. Ako výsledok tohto projektu sa definujú potrebné konkrétne kroky, ktoré umožnia uplatňovanie účinnejšej verejnej politiky v Amazonskej nížine v rámci udržateľného a konkurencieschopného rozvoja sektora akvakultúry.

Rastúci záujem o spoluprácu s EÚ v rámci regionálnej politiky

Nedávno sa odsúhlasili dva nové dialógy. Prvý s Mexikom (október 2014), kde nová vláda stanovila vysokú politickú prioritu zriadeniu politiky regionálneho rozvoja na federálnej úrovni, a druhý (január 2015) s nadnárodnou organizáciou ôsmich krajín Strednej Ameriky „SICA“ (Integračný systém strednej Ameriky). V spolupráci s organizáciou SICA, ktorá má od roku 2013 s Európskou úniou širokú dohodu o pridružení, je cieľom EÚ výmena informácií o osvedčených postupoch v cezhraničnej

spolupráci. Táto výmena sa deje prostredníctvom úvodnej štúdie, ktorá sa uskutočnila v troch cezhraničných regiónoch predstavujúcich špecifické výzvy pre integračný proces: záliv Fonseca (Salvádor – Honduras – Nikaragua), región Trifinio (Salvádor – Guatemala – Honduras) a nížina Sixaola (Kostarika – Panama).

Projekty cezhraničnej spolupráce v Latinskej Amerike

V posledných rokoch Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku podporované Združením európskych pohraničných regiónov (AEBR – Association of European Border Regions) podniklo rozličné štúdie, semináre a študijné návštevy na tému cezhraničnej spolupráce medzi krajinami a regiónmi Latinskej Ameriky vrátane účastníkov z Argentíny, Bolívie, Brazílie, Čile, Kolumbie, Ekvádoru, Paraguaja, Peru a Uruguaja. V rámci úvodného projektu sa identifikovali viaceré oblasti spolupráce, napríklad tam, kde núkali príležitosti a výzvy na spoluprácu primárne v pohraničných regiónoch Paraguaj – Argentína a Uruguaj – Brazília.

EÚ (GR pre regionálnu a mestskú politiku) následne financovala štúdiu na podporu udržateľného a konkurencieschopného rastu v rozvojových oblastiach rieky Paraná.

V rámci iných projektov cezhraničnej spolupráce sa latinskoamerickí odborníci a politickí predstavitelia pustili do série študijných návštev rôznych európskych pohraničných oblastí a do seminárov týkajúcich sa konkrétne tejto témy, ktoré zahŕňali národné aj nadnárodné orgány, Mercosur (Southern Common Market – Spoločný trh Južnej Ameriky), Andské spoločenstvo, SICA a EÚ, ako aj predstaviteľov občianskej spoločnosti a akademického a podnikateľského sektora.

Spolupráca v rámci udržateľného mestského rozvoja

Od roku 2010 GR pre regionálnu a mestskú politiku a Medziamerická rozvojová banka (IDB – Inter-American Development Bank) podporili európske, latinskoamerické a karibské mestá v snahe o integrovanejší a udržateľnejší rozvoj miest (URBELAC). Cieľom je podporiť udržateľný mestský rozvoj na oboch stranách Atlantiku prostredníctvom vytvorenia sietí, ktoré umožnia rozličným verejným subjektom čeliacim podobným výzvam, aby si vymenili skúsenosti týkajúce sa osvedčených postupov, ako aj ponaučení v súvislosti s udržateľnými a integrovanými mestskými politikami a opatreniami. Od jej vzniku sa do tejto siete zapojilo 22 miest na oboch stranách Atlantiku.

Spolupráca s regionálnym programom pre sociálnu súdržnosť (EUROSociAL)

Tento dôležitý dlhodobý program európskej a latinskoamerickéj spolupráce kladie dôraz na podporu verejnej politiky regionálneho rozvoja v záujme krajín a ich regiónov. GR pre regionálnu a mestskú politiku poskytuje svoju pomoc prostredníctvom organizovania konferencií a seminárov, na ktorých sa zúčastňuje, a prijímaním návštev vnútroštátnych a regionálnych orgánov z Latinskej Ameriky. Podporuje aj prácu Latinskoamerickej siete verejných politik pre regionálny rozvoj, ktorá sa spomína vyššie.

►VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/sk/policy/cooperation/international/latin-america/

► Hovorím v mene regionálnej politiky

Shirin Wheelerová, bývalá hovorkyňa pre regionálnu politiku, spomína na svoj prechod od novinárky k hovorkyni, september 2012 až november 2014.

Raz mi jeden český novinár z rádia žijúci v Bruseli pri káve pred každodenným poludňajším brífingom v Berlaymonte povedal, že ak by EÚ z času na čas neprerušovala naše programy, boli by podľa neho vnútroštátne a miestne verejné správy v oveľa horšom stave. Ako sa ukázalo, on a mnohí ďalší novinári v Bruseli boli namiesto podnecovania nepriateľstva ochotní pozeráť na regionálnu politiku EÚ ako na účinný a vo svojej podstate priaznivý prvok. Je samozrejme mnoho takých, ktorí majú veľmi odlišné predsudky, ale tieto výmeny názorov ma prinútili rozmýšľať o tom, akými odlišnými spôsobmi pozerajú novinári z rôznych častí Európy na EÚ a zvlášť na našu politiku. Tiež mi objasnili, aké dôležité je chápať regionálnu politiku ako niečo viac než len poklad skrytý na konci dúhy symbolizujúcej členstvo v EÚ.

Ako novinárka z BBC, ktorá prinášala správy o Európe medzi národnému a domácemu publiku zhruba 15 rokov, som neplánovala pracovať pre Európsku komisiu. Bol to však v istom zmysle logický krok. Začínala som so správami o Európe ako korešpondent v Bruseli pre miestne rádio BBC a regionálnu TV. Zistila som, že objasňovanie významu politiky EÚ pre miestnu spoločnosť je pre mňa dôležitou a zaujímavou prácou – ako funguje smernica o pracovnom čase v pekárni mesta Namur? Môže sa politika EÚ v oblasti rybného hospodárstva

naučiť niečo z projektu spolupráce v provincii Friesland, kde rybári majú spoločné rybárske licencie? Čo znamená európska identita pre tanečníka flamenca v Andalúzii?

Popri tom, ako som hľadala cestu do svojej novej kancelárie v Berlaymonte, Európa bola v zovretí finančnej a hospodárskej krízy, ktorá mne ani mojim kolegom z tlačových médií nedovolila oddychovať. Bolo jasné, že je dôležité predstaviť regionálnu politiku ako odpoveď na túto krízu: kým väčšina rozprávala o úsporných opatreniach, regionálna politika bola o investíciách a spoliehaní sa na ľudský potenciál. To u ľudí rezonuje, zvlášť ak je nedostatok nádeje, ako neskôr ukázala naša návšteva s gréckym útvárom z GR pre regionálnu a mestskú politiku v 13 regiónoch Grécka.

Prácu hovorkyne pre regionálnu politiku som prijala vo fascinujúcom období. V Európskom parlamente boli trialógy v plnom prúde, keďže rokovania o reforme politiky sa dostali do záverečnej fázy. Uľavilo sa mi, že sa diali zmeny (aj napriek výrazom plných žargónu ako „podmienenosť *ex ante*“ a „inteligentná špecializácia“), ktoré som mohla „predávať“ s entuziazmom. Nemyslím si, že politickí hovorcovia sú čo len trochu presvedčiví, ak neveria tomu, čo robia. I ja si musím veriť medzi bývalými kolegami na tlačových konferenciách!

Prechod od podávania správ o EÚ ku komunikácii v jej mene je veľkou zmenou – aj v prípade, ak prichádzate z verejnoprávných médií, ktorých mottom je „poslanie vysvetľovať“. Ako hovorca politickej inštitúcie máte celú sústavu nových lojálnych vzťahov. Vstúpila som do sveta „odkazov“ a „línií, ktorých sa treba držať“. Zároveň to bol aj jasný záväzok byť transparentný. Diskusie a verejná účasť majú v Komisii pevné miesto. Avšak potreba zvládať nevyhnutnú rovnováhu medzi opatrnosťou a otvorenosťou bola novou skúsenosťou.

Jedna myšlienka na záver pre ostatných hovorcov: hoci má každá politika svoje citlivé miesta, v regionálnej politike máme mnoho príbehov, cez ktoré môžeme hovoriť o tom, ako EÚ pozitívne vplyva na životy ľudí. Ak budeme príliš opatrní, budeme riskovať ukrývanie dobrých správ, ktoré máme povinnosť rozširovať. ■

▶ PLÁNY HODNOTENIA

AKO PODPORA POLITIKY ZALOŽENEJ NA DÔKAZOCH

Po prijatí operačných programov musia riadiace orgány do jedného roka vypracovať plány hodnotenia určené na posúdenie monitorovacím výborom. Tieto plány pokrývajú každý program a sprevádzajú jeho hodnotiace činnosti až do konca programového obdobia. Predstavujú neodmysliteľný nástroj na podporu posilneného zamerania sa na výsledky politiky súdržnosti.

Nariadenie o európskych štrukturálnych a investičných fondoch na obdobie 2014–2020 zdôrazňuje, viac ako kedykoľvek predtým, ciele programu, logiku intervencií na dosiahnutie očakávaných výsledkov a úlohu hodnotenia. Plány hodnotenia definuje ako povinné a posúdenia vplyvu sú určené na zhodnotenie podielu, ktorým fondy prispeli k dosiahnutiu cieľov programu. Členské štáty a Európska komisia majú pravidelne informovať o výsledkoch a vplyvoch: členské štáty informujú Európsku komisiu a Komisia informuje Európsky parlament, Radu, Sociálny výbor a Výbor regiónov. V roku 2022 členské štáty zhrnú všetky zistenia z hodnotení a pripraví tak pôdu pre hodnotenia politiky *ex post* Európskou komisiou. Hodnotenia tým prispievajú k diskusiám o smerovaní politiky na najvyššej úrovni.

Plánovanie hodnotení nie je ľahká úloha. V prvom rade si vyžaduje, aby programy jasne uviedli, čo chcú zmeniť, a aby sa následne monitorovali príslušné ukazovatele. Podľa dostupnosti existujúcich dôkazov v oblastiach politiky pokrytých programom sa potom vyžadujú rozhodnutia týkajúce sa toho, kde sústrediť hodnotiacu činnosť, aby čo najlepšie vyplnila biele miesta a splnila regulačné požiadavky.

Na tento účel by plány mali uvádzať hodnotenia, ktoré sú potrebné v priebehu programu, a vyčleniť dostatočné zdroje na nevyhnutné zhromažďovanie údajov a analýzu. Pre každé naplánované hodnotenie by mali uviesť odôvodnenie, časový plán, hlavné otázky, požiadavky týkajúce sa metód a údajov, trvanie a odhadovaný rozpočet. Mali by tiež stanoviť, ako budú hodnotenia riadené, ako sa bude so zisteniami ďalej pracovať a ako budú informované zainteresované strany a verejnosť. Riadiace orgány by ich mali pravidelne prehodnocovať a prispôbovať akýmkoľvek zmenám v programe alebo jeho kontexte, ktoré by znamenali potrebu nových informácií.

▼ DOKUMENT S USMERNENIAMÍ O MONITOROVANÍ A HODNOTENÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/wd_2014_en.pdf

Vertikálne plánovanie hodnotení zlepši ich kvalitu a užitočnosť. Pomôže Komisii zhromaždiť zistenia a rozšíriť ich medzi tvorcami politik a manažérmi programov. Napokon prispeje aj k návrhu a realizácii programov a politik založených na dôkazoch.

Ako podporu pre riadiace orgány pri príprave plánov hodnotenia Európska komisia uverejnila dokument s usmerneniami, ktorý je k dispozícii na webovej stránke GR pre regionálnu a mestskú politiku. Prináša tiež odporúčania pre tvorbu referenčného rámca posúdení vplyvu a pre riadenie externých hodnotení. Európska komisia bude spolupracovať s riadiacimi orgánmi na zvýšení kvality týchto plánov hodnotenia prostredníctvom vyjadrení a poskytovania osvedčených postupov.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/sk/policy/evaluations/guidance/#1

▶NAJNOVŠIE SPRÁVY

[NAJNOVŠIE SPRÁVY V SKRATKE]

ZAČIATOK NOVÉHO PROGRAMOVÉHO OBDOBIA V POĽSKU

Komisárka Crețuová oficiálne spustila poľské operačné programy politiky súdržnosti spolu s poľskou ministerkou pre infraštruktúru a rozvoj **Mariou Wasiakovou** na podujatí v Poľsku 26. februára v prítomnosti poľskej predsedníčky vlády **Ewy Kopaczovej**, európskej komisárky **Elžbiety Biėnkowskej** a maršalkov všetkých 16 poľských regiónov.

Od vstupu krajiny do Európskej únie pred takmer jedenástimi rokmi zohrávali fondy kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní rastu v rámci krajiny. Počas obdobia 2014–2020 zostane Poľsko najväčším príjemcom politiky súdržnosti EÚ. V rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a Európskeho sociálneho fondu sa vyčlení viac ako 77,3 miliardy EUR.

Vďaka vynikajúcej spolupráci medzi poľskými orgánmi a Európskou komisiou sa do polovice februára prijalo všetkých 22 operačných programov. Nové obdobie prináša výzvy z hľadiska realizácie, keďže regióny budú teraz spravovať viac ako 55% zdrojov. To pre regióny, ktoré najlepšie poznajú svoje silné stránky i potreby, prináša mnoho príležitostí. Znamená to však aj väčšiu zodpovednosť za rozumné investovanie finančných prostriedkov.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu/blog/launching-new-programming-period-poland_en

▶PRÍRUČKA K ANALÝZE NÁKLADOV A VÝNOSOV AKTUALIZOVANÁ

Európska komisia nedávno uverejnila aktualizovanú príručku k analýze nákladov a výnosov, ktorá je povinná pre všetky veľké projekty prihlásené v rámci EŠIF 2014–2020. Táto príručka stavia na rozsiahlych skúsenostiach získaných pri príprave a posudzovaní veľkých projektov v programovom období 2007–2013 a zameriava sa na poskytnutie praktických odporúčaní a odvetvové prípadové štúdie určené pre orgány zapojené do veľkých projektov a pre všetkých konzultantov, ktorí pripravujú projektovú dokumentáciu. Príručka predstavuje regulačné požiadavky pre proces hodnotenia projektov a rozhodnutia týkajúce sa veľkých projektov. Obsahuje tiež hlavné zásady pre jednotlivé odvetvia. Príručku zostavil tím pod vedením **Davidu Sartoriho** z Centra pre priemyselné štúdie v Miláne s príspevom vedeckej skupiny pod vedením **profesora Massima Floria** a odborníkov z organizácie JASPERS.

(<http://www.jaspers-europa-info.org/>)

▶VIAC INFORMÁCIÍ

<http://europa.eu/!wc37t>

▼ USMERNENIE PRE PRÍJEMCOV VYTVÁRA PREPOJENIA S INÝMI FONDAMI EÚ

Nedávno bol vo všetkých oficiálnych jazykoch EÚ publikovaný nový sprievodca Európskej komisie, ktorý objasňuje, ako efektívne pristupovať k európskym štrukturálnym a investičným fondom, ako ich používať a ako využívať komplementaritu s finančnými nástrojmi iných príslušných politík EÚ. Odkazy uvedené v dokumente umožňujú potenciálnym príjemcom nájsť vlastnú cestu v spleti materiálov dostupných online a vedú ich priamo k najužitočnejším webovým stránkam a dokumentom. K dispozícii je aj online kontrolný zoznam, ktorý pomôže potenciálnym príjemcom identifikovať najvhodnejšie zdroje financovania.

▶VIAC INFORMÁCIÍ
Dostupné v 22 jazykoch.
<http://europa.eu/!cn47JG>

▼ PODUJATIE OPEN DAYS 2015 EURÓPSKY TÝŽDEŇ REGIÓNOV A MIEST SA BLÍŽI

13. ročník podujatia OPEN DAYS sa bude konať od 12. do 15. októbra v Bruseli. Hlavný slogan tohto ročníka je „**Regióny a mestá Európy: partneri v investíciách a raste**“. Registrácia účastníkov sa začne v júli.

▶VIAC INFORMÁCIÍ
http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/od2015/

▶Komisár pre energiu, Maroš Šefčovič, predstavuje 25. februára Európskemu parlamentu „Energetický balík“.

▼ POLITIKA SÚDRŽNOSTI PRISPIEVA K STRATÉGII ENERGETICKÁ ÚNIA

Rámcovú stratégiu odolnej energetickej únie s perspektívnou politikou v súvislosti so zmenou klímy prijala Európska komisia 25. februára 2015. Stratégia sa zameriava na znižovanie energetickej závislosti, propagovanie voľného toku energie cez hranice, posilnenie energetickej účinnosti a podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo.

Politika súdržnosti bude pri zavádzaní energetickej únie do praxe hrať významnú úlohu cez projekty, ktoré prinášajú občanom skutočné výhody. Počas obdobia 2014–2020 sa do nízkouhlíkového hospodárstva investuje 38 miliárd EUR finančných prostriedkov politiky súdržnosti (dvojnásobok sumy investovanej v tejto oblasti počas predchádzajúceho finančného obdobia). To pomôže členským štátom, regiónom, miestnym samosprávam a mestám realizovať veľmi potrebné investície do energetickej účinnosti budov, obnoviteľnej energie, inteligentných sietí alebo udržateľnej mestskej dopravy.

V súlade s niektorými kľúčovými cieľmi energetickej únie naše investície preto pomôžu znížiť nákladný dovoz energie, diverzifikovať naše energetické zdroje, riešiť problém energetickej chudoby, znížiť emisie, ako aj vytvoriť pracovné miesta a podporiť malé a stredné podniky.

▶VIAC INFORMÁCIÍ
<http://ec.europa.eu/priorities/energy-union/>

► ESTÓNSKO

► ESTÓNSKO UKAZUJE SMER V POSKYTOVANÍ POKROČILÝCH ELEKTRONICKÝCH SLUŽIEB PRE OBČANOV

Estónsko sa začína prejavovať ako jedna z najpokročilejších elektronických spoločností sveta. Jeho najnovšou inováciou je elektronický doklad o pobyte pre cudzincov. Veľká časť infraštruktúry Estónska v rámci elektronickej štátnej správy ťažila z investícií v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Estónske elektronické služby už zaznamenali v medzinárodných médiách veľký ohlas. Pre kanál CNN je Estónsko „digitálnym národom fungujúcim na tabletoch a inteligentných telefónoch“. Agentúra BBC informovala o „online štátnej správe bez papiera“. Noviny *Le Monde* označili krajinu ako „cybersentinelle de l'Occident“ (kyberhliadka Západu). *Wall Street Journal* a *The Times of India* písali o téme zoširoka: „Elektronické identifikačné karty umožnia digitalizáciu bez fyzickej prítomnosti“ a „Digitálny pobyt sa pozdáva indickým podnikateľom“.

Posledných desať rokov patrí Estónsku jedno zo svetových popredných miest v používaní internetových služieb pre občanov. Vďaka tomu sa Estónci teraz tešia z komplexnej škály verejných a súkromných elektronických služieb od zdravotnej starostlivosti po voľby a daň z príjmu. Estónskych odborníkov pozývajú vlády z celého sveta, aby vysvetlili, ako sa tento zázrak udial.

Digitálny pokrok je výsledkom partnerstva medzi vládou s pokrokovým myslením, proaktívnym odvetvím IKT a technicky zdatnými obyvateľmi. Toto partnerstvo je podporované finančnými prostriedkami Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ktoré pomohli pri rozvoji infraštruktúry IT, sietí a aplikácií online služieb.

„E-stónsko“

Dnešné elektronické „E-stónsko“ (E-stónsko, ako sa začalo prezývať) je podporované širokou dostupnosťou internetového pripojenia Wi-Fi, ktoré má pokrytie dokonca aj v lesoch. Internet má 71% domácností a rýchle pripojenie Wi-Fi je dostupné na viac ako 1 100 verejných miestach. Internetové pripojenie majú všetky estónske školy.

Až 77% populácie vo veku 16–74 rokov používa internet a občania bežne využívajú elektronické služby v rámci elektronických volieb, daňového systému, polície, zdravotnej starostlivosti, bankovníctva a škôl.

Digitálny prístup sa stal normou a v roku 2012 viac ako 94% daňových priznaní bolo odovzdaných cez elektronický daňový

Celkové náklady:
163 000 000 EUR
Príspevok EÚ:
63 000 000 EUR

► Estónsky prezident Thomas Hendrik Ilves odovzdal jeden z prvých elektronických estónskych dokladov totožnosti americkému prezidentovi Barackovi Obamovi počas jeho nedávnej návštevy Tallinnu.

portál. 98 % bankových prevodov v Estónsku sa vykonáva cez internet. „Občan môže urobiť takmer všetko online, dokonca sa aj rozviešť. Papier potrebujete len na manželstvo,“ žartuje jeden z poradcov pre digitalizáciu zo Stáleho zastúpenia Estónska pri EÚ.

Elektronický preukaz totožnosti

Takmer 90% obyvateľov (1,1 milióna ľudí) má estónsky elektronický preukaz totožnosti, ktorý slúži ako doklad totožnosti a v rámci Európskej únie aj ako cestovný doklad.

Preukaz obsahuje čip s osobnými informáciami a je digitálnym dokladom totožnosti, ktorý umožňuje overenie autenticity pri používaní online služieb. Okrem preukazu totožnosti môžu Estónci preukázať svoju identitu v rámci online služieb aj pomocou mobilného telefónu.

Vzdelávanie a zdravotná starostlivosť

V januári 2010 Estónsko začalo využívať zdravotnícky informačný systém, ktorý umožňuje obyvateľom prezeráť si svoju

digitálnu zdravotnú históriu jednoduchým potvrdením svojej identity pomocou preukazu totožnosti. Na kúpu liekov v lekární nie je potrebný papierový predpis – lekári vystavia elektronický predpis, ktorý možno pomocou preukazu totožnosti použiť na nákup v ktorejkoľvek lekární.

Rodičia školopovinných detí majú online prístup k známkam a domácim úlohám svojich potomkov cez aplikáciu elektronickej školy. Vzdelávací systém je tiež online, keďže výsledky skúšok sú centralizované v rámci štátneho portálu. Prihlášky na univerzity sa podávajú prostredníctvom internetového štátneho systému.

Elektronické voľby

Od roku 2005 môže ktokoľvek v Estónsku hlasovať cez internet pomocou preukazu totožnosti alebo mobilnej totožnosti z domu alebo dokonca zo zahraničia. V posledných parlamentných voľbách, ktoré sa konali v marci, 30,5% voličov použilo systém elektronického hlasovania.

Elektronické podnikanie

Podnikateľ môže v Estónsku založiť spoločnosť priamo z osobného počítača. Rekord založenia a zaregistrovania spoločnosti v rámci elektronického podnikateľského portálu je 18 minút. Systém uznáva aj preukazy totožnosti z Belgicka, Portugalska, Litvy a Fínska a ďalšie budú nasledovať.

Elektronický pobyt

Online služby sa v roku 2015 rozšírili na nerezidentov vďaka estónskemu jedinečnému a modernému projektu elektronickeho pobytu. Cudzinci teraz môžu získať v rámci elektronickeho pobytu aj digitálny preukaz totožnosti, ktorý im umožňuje fungovanie v Estónsku a prístup k verejným a súkromným elektronickým službám. Neprináša však so sebou žiadne práva na pobyt a nemožno ho použiť ako fyzický doklad totožnosti alebo cestovný doklad. Do roku 2020 sa do programu elektronickeho pobytu bude ročne investovať zhruba 300 000 až 500 000 EUR.

► VIAC INFORMÁCIÍ
<https://e-estonia.com/>

► ŠVÉDSKO

Celkové náklady:
485 000 EUR
Príspevok EÚ:
193 000 EUR

► ZÍSKAVANIE OBNOVITELNEJ ENERGIE Z MORA

Výskumný projekt na pobreží južného Švédska preukázal, že živiny z morského dna a kal z priemyselného rybolovu možno premeniť na hodnotné biopalivo.

Ako súčasť projektu „Bioplyn – nový substrát z mora“ vedci v švédskom okrese Kalmar skúmali environmentálny a hospodársky potenciál výroby bioplynu z rozličných produktov, ktoré sa nachádzajú na morskom dne pozdĺž pobrežia. Testovali najmä potenciál získavania metánu z trstín, rias, slávkov a rybieho kalu a podmienky potrebné na výrobu obnoviteľného bioplynu.

Na základe výskumu sa zistilo, že najlepšie výsledky sa dosiahli s rybím kalom z miestnej továrne na spracovanie rýb a že kvalita vzniknutého bioplynu bola porovnateľná ako pri využití tradičných materiálov, napríklad hnoja a odpadovej vody.

Štvorročný projekt ukončený v roku 2013 skúmal celý reťazec od zhromažďovania substrátov po vplyv ťažby na tok živín a ochranu morského prostredia. Vedci zistili, že využívanie morských živín nielenže vytvára hodnotné biopalivo, ale proces tiež znižuje prebytok živín v mori. Baltské more sa skutočne vyznačuje prebytkom živín, čo môže viesť k nízkej hladine kyslíka v mori a následne zabíjať ryby, kraby, ustrice a iné vodné živočíchy. Používanie morských zdrojov pri výrobe bioplynu odstránilo mnoho z týchto nepotrebných živín.

Zvyšovanie miery využívania bioplynu v automobiloch a nákladných vozidlách by mohlo prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov a pre okres Kalmar je kľúčové pri dosahovaní cieľa stať sa regiónom bez fosílnych palív do roku 2030. Benzín a nafta v okrese zodpovedajú za dve tretiny emisií oxidu uhličitého z fosílnych palív. Spaľovanie bioplynu neuvolňuje žiaden oxid

uhličitý pochádzajúci z fosílnych palív, vďaka čomu je toto palivo ekologické. Všetok odpad z domácností, hnoj a kal z čističiek v okrese by však vyprodukovali dostatok bioplynu len pre desiatinu vozidiel v okrese. Zujtikovanie morských zdrojov v oblasti je preto rozumné z hospodárskeho aj ekologického hľadiska.

Ťažba bioplynu môže miestnemu obyvateľstvu priniesť výhody v podobe nových pracovných miest, keď na spracovanie a výrobu plynu budú potrebné nové produkty, tovar a služby. Už prebieha celkové spracovanie rybieho kalu, pri ktorom sa odpadový materiál dopravuje potrubím priamo z továrne na spracovanie rýb do továrne Lucerna, kde sa vyrába bioplyn.

Na komplexnú hospodársku výrobu bioplynu pomocou trstín, rias a slávkov je potrebný ešte ďalší technický vývoj. Nasledovali však ďalšie nové projekty, napríklad SEAFARM (riasy) a AQUATECH (slávky).

„Využívanie morských zdrojov pri výrobe bioplynu by zvýšilo výrobu obnoviteľnej energie a súčasne znížilo vplyv na klímu. Na využívanie takýchto zdrojov na hospodársku výrobu bioplynu v plnej miere sú však potrebné ďalšie technické pokroky“, povedal **Henrik Blomberg**, riaditeľ operačného programu „Småland a ostrovy“.

► VIAC INFORMÁCIÍ
www.rfkl.se/biogas-hav

▶ EUROPSKA ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA

▶ VYTVORENIE KULTÚRNEJ TRASY MEDZI MAĎARSKOM A SLOVINSKOM

Celkové náklady:
1 435 000 EUR
Príspevok EÚ:
1 187 000 EUR

Vznikla nová turistická trasa po stopách svätého Martina z Tours cez Slovinsko a Maďarsko, ktorá vytvorila cezhraničný turistický cieľ a predstavuje prvú časť pútnickej trasy naprieč Európou.

Svätý Martin bol biskupom v Tours v štvrtom storočí a dnes je jedným z najuctievanejších kresťanských svätcov Európy. Narodil sa v dnešnom meste Szombathely v Maďarsku, hoci väčšinu svojho dospelého života prežil vo Francúzsku. Považuje sa za spirituálne spojivo Európy.

„Projekt Via Savaria“ umožnil vybudovanie prvej 400 km dlhej časti veľkej európskej kultúrnej trasy svätého Martina cez Slovinsko a Maďarsko, na ceste do Tours vo Francúzsku.

Tento projekt bol inšpirovaný vyhlásením Rady Európy z roku 2005, že cesta zo Szombathely v Maďarsku do Tours vo Francúzsku by mala byť európskou kultúrnou trasou a predstaviť výnimočné monumenty života a diela najpopulárnejšieho svätca Európy.

Svätý Martin z Tours sa narodil v roku 316 po Kr. v starobylom meste Savaria v Panónii. Dnes sa toto mesto nazýva Szombathely. Postava svätého Martina z Tours symbolizuje hodnotu vzájomnej výmeny. Jeho život si v Európe pripomíname v roku 2016.

Projekt Via Savaria bol spustený v roku 2009 v Szombathely s cieľom vytvoriť pútnickú cestu cez tri krajiny. Projekt získal podporu slovenskej a maďarskej vlády, ktoré zaujali turistické aspekty propagácie. Do projektu sa zapojili obce a hlavné zainteresované strany na trase, z čoho vznikla spolupráca

medzi 15 partnermi – deviatimi zo Slovinska a šiestimi z Maďarska.

Celkovým cieľom projektu bola podpora udržateľného hospodárskeho a spoločenského rozvoja v maďarsko-slovinskom pohraničnom regióne prostredníctvom spoločného kultúrno-turistického projektu, ktorý môže mať pozitívny vplyv na miestny hospodársky rozvoj.

V rámci realizácie projektu Via Savaria sa vybuďovala prvá časť európskej kultúrnej trasy svätého Martina z Tours v dĺžke 400 km zo Szombathely v Maďarsku do mesta Zreče v Slovinsku (celá trasa zo Szombathely do Tours vo Francúzsku meria 2 500 km).

Projekt zahŕňa vedecký výskum života a diela svätého Martina z Tours, ako aj prírodného a kultúrneho dedičstva pozdĺž trasy. Výsledkom bolo vytvorenie 38 odpočívadiel s informačnými tabuľkami, stolmi a lavičkami. Celý projekt doplnili informačné strediská, vinárske a kulinárske centrá na trase spolu s výstaviskom a tematickým parkom.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ
www.viasanctimartini.eu/en

PROGRAM 2015

27.–28. APRÍL

_Brusel (BE)

GROW your REGION:
dosahovanie inteligentnej
špecializácie a hospodárskej
transformácie prostredníctvom
zoskupení

2. JÚN

_Brusel (BE)

Fórum CITIES

15.–16. JÚN

_Jūrmala (LV)

**Šieste výročné fórum
o stratégii EÚ pre región
Baltského mora**

12.–15. OKTÓBER

_Brusel (BE)

**OPEN DAYS: 13. európsky
týždeň regiónov a miest**

13. OKTÓBER

_Brusel (BE)

**Slávnostné udeľovanie
ocenení RegioStars**

Podrobnejšie informácie o týchto podujatiach nájdete
v časti Program na webovej stránke Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/newsroom/events/

ZOSTAŇTE PRIPOJENÍ

 http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma na spoluprácu GR REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Prihláste sa na odber nášho zoznamu na rozosielenie REGIOFLASH
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

■ Úrad pre publikácie

Európska komisia,
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku
Komunikácia – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/

